Refrany popular valencià: "En novembre, el que tinga blat que el sembre".

EXEMPLAR GRATUÏT

ANY XIII
NOVEMBRE / DESEMBRE DE 2026

EL PERIÓDICO de aquí

LA SAFOR

Nº 42

LA VOZ DE NUESTROS PUEBLOS, CIUDADES Y COMARCAS

ElPeriodicodeAqui.com

Entrevista a Marián Cano

▶ La consellera analitza els reptes del comerç valencià, des de la falta de relleu generacional fins a la competència online, i defensa l'especialització com a futur del sector. P4-5

Les ajudes de la dana, per a tota La Safor

▶ La Diputació aprova al plenari de novembre 3,9 milions per a 26 municipis, una dotació que completa l'aportació extraordinària que es va iniciar amb Oliva, Piles, Miramar, Bellreguard i Daimús. P6

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats

La Safor es refà entre fang i canyes

▶ LA NETEJA DE CARRERS I PLATGES I L'ATENCIÓ DELS AFECTATS, PRIORITATS UN MÉS DESPRÉS DE LA DANA P6

El I Concurs d'Aparadors 25N arriba a Gandia

▶ La iniciativa busca estendre el missatge de sensibilització contra la violència de gènere als carrers i establiments de la ciutat, i els aparadors participants hauran d'estar exposats del 20 al 27 de novembre. P8

L'atur arriba a 9.800 persones a l'octubre P10

Una veïna de Castellonet, premiada pel seu compromís amb la comarca P11

EL PERIÓDICO
De aquí

Medios Impresos y Digitales de Aquí S.L.no puede ser reproducida, distribuida, comunicada públicamente o utilizada, ni en todo ni en parte, ni registrada en, o transmitida por, un sistema de recuperación de información, en ninguna forma, ni por ningún medio, sea mecánico, fotoquímico, electrónico, magnético, electroóptico, por fotocopia o cualquier otro, ni modificada, alterada o almacenada sin la previa autorización por escrito de la sociedad editora. Queda expresamente prohibida la reproducción de los contenidos de Medios Impresos y Digitales de Aquí S.L. a través de recopilaciones de artículos periodísticos, conforme al Artículo 32.1 de la LEY 23/2006, texto refundido de la Ley de Propiedad Intelectual. Para autorizaciones: redaccion@elperiodicodeaqui.com.

Carrer Pintor Rafael Solbes, 12
46017 Valencia (Valencia)

Teléfono: 691 516 509
Publicidad: 691 516 508

redaccion@elperiodicodeaqui.com
www.elperiodicodeaqui.com

DIRECTOR Y FUNDADOR:
PERE VALENCIANO
pere_valenciano@elperiodicodeaqui.com

JEFA DE REDACCIÓN:
JUDITH CELMA
judith@elperiodicodeaqui.com

COORDINADORA COMERCIAL:
DIANA BALLESTAR
691 516 508
web@elperiodicodeaqui.com

Delegados:

VALENCIA:
Borja Pedrós
valencia@elperiodicodeaqui.com

CASTELLÓN:
Eva Beltran
castellon@elperiodicodeaqui.com

ALICANTE:
Hugo Moreno
alicante@elperiodicodeaqui.com

CAMP DE MORVEDRE:
Borja Pedrós
morvedre@elperiodicodeaqui.com

L'HORTA NORD:
Jorge Zaldivar
horta@elperiodicodeaqui.com

L'HORTA SUD:
Jorge Zaldivar
hortasud@elperiodicodeaqui.com

CAMP DE TÚRIA / LA SERRANÍA / RINCÓN DE ADEMUZ:
Judith Celma
turia@elperiodicodeaqui.com
laserrania@elperiodicodeaqui.com
rincon@elperiodicodeaqui.com

LA RIBERA / LA SAFOR:
Marta Collado
lasafor@elperiodicodeaqui.com
laribera@elperiodicodeaqui.com

PALANCIA / MIJARES:
Eva Beltran
palancia@elperiodicodeaqui.com

LA PLANA DE UTIEL-REQUENA / LA HOYA DE BUÑOL-CHIVA / EL VALLE DE AYORA-COFRENTES
Sara de la Fuente
requenautiel@elperiodicodeaqui.com
lahoya@elperiodicodeaqui.com
elvalle@elperiodicodeaqui.com

LA VALL D'ALBAIDA / LA COSTERA / LA CANAL DE NAVARRÉS
Judit Julian
vallcosteracanal@elperiodicodeaqui.com

Comerciales:

DANI RIERA
636 713 236
dani@elperiodicodeaqui.com

MIRIAM SÁNCHEZ
611 624 192
secretaria@elperiodicodeaqui.com

NURIA MUÑOZ
666 411 185
nuria@elperiodicodeaqui.com

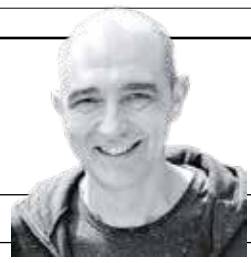
Diseño:
JAIME SORIANO
arte@elperiodicodeaqui.com

Administración:
ESTEFANÍA MUÑOZ
administracion@elperiodicodeaqui.com

EDITA:
Medios Impresos y Digitales de Aquí S.L.

IMPRESIÓN:
HENNEO PRINT, S.L.
Calle Albert Einstein, núm. 44
Pol. Ind. San Miguel Sector IV Parcela I
Villanueva de Gállego (Zaragoza) 50830

El Periódico de Aquí La Safor
Depósito Legal: V-646-2014.
Periodicidad: mensual.

TRIBUNA LLIURE

José Torres

HISTORIADOR

Els temporals d'altres èpoques

Novament, i cada vegada més a sovint, les nostres terres han patit el efectes d'una DANA, nom que rebien fins no fa massa temps les gotes fredes. Aquestos embossaments d'aire fred en altura, conjugats amb vent de llevant carregats d'humitat i un mar amb temperatures altes, necessiten d'una orografia com la nostra, adient per ocasionar la destrucció.

Si ens fixem en la toponímia i en la geografia, a més de la història, trobem les pistes que ens indiquen per quin motiu es crearen els pobles i ciutats costaners un poc allunyats de la costa i no a primera línia de mar, com ocorre actualment amb les platges. La primera, des del Saler de València fins a Dénia s'observa l'Albufera i un seguit de marjals entre estos pobles i el mar amb un patró semblant que els nostres avantpassats més llunyans conegueren format per dunes i gran espais arboris. La Devesa del Saler podria haver tingut una continuïtat més o menys semblants fins arribar a l'Auir i, segons la toponímia, fins a les Deveses de Dénia. A més, paratges amb noms com ullals, mareny, perelló i altres relacionats amb l'aigua ens recorden que abans hi havia aigua on els sediments dels rius han creat un espai adient per edificar, això sí, de manera un tant salvatge. A la fi, aquells que decidiren establir-se un poc més a l'interior, tal vegada tingueren en compte que l'aigua torna al seu lloc.

Tornat als temporals, en concret al segle XIX i XX, i establint un paral·lelisme amb l'actualitat, una gota freda podia suposar la ruïna per les famílies de les societats dependents de l'agricultura, com era la nostra. Camps inundats significaven camps que no es podien treballar fins que l'aigua desapareguera i, mentres tant, les famílies no tenien ingressos. La superstició i les creences en la societat agrícola i també religiosa fiava la fi dels temporals a les processons rogatives al sant protector de torn per demanar la fi de la pluja, en una situació que es repetia quan la sequera era excessiva. En els dos casos, calia, per tant, prendre decisions valentes per a molts jornalers, llauradors i aquells que vivien del camp, una gran majoria de població.

La solució a molts d'aquestos problemes era emigrar. Alguns ho feien de manera temporal, segons on hi haguera faena, com recollir l'arròs al Deltebre. Altres, elegien els Estats Units o l'Argentina, mentre que altres es decidiren per desplaçar-se més a prop, a la costa africana, en concret Algèria, territori francés que acollia amb els braços oberts els valencians que anaven a fer les tasques que l'elit francesa es negava a realitzar. Allí, alguns valencians s'establiren temporalment, però d'altres de forma definitiva, arrelaren i no tornaren als seus pobles d'origen.

Alger i Orà es convertiren en territori on els valencians se sentien a casa, on dugueren les tradicions, les costums i fins i tot el valencià. Tot i la distància, el contacte amb la terra no es perdé del tot, ja que molts transmeteren als seus fills nascut a Algèria d'on venien, quina era la seua identitat. I tot aquestos canvis de vida, a causa d'un temporal de pluges.

TRIBUNA LLIURE

Mari Carmen Escrivà

PRESIDENTA DE L'ASSOCIACIÓ PARKINSON GANDIA-SAFOR

Les xicotetes victòries que ens fan avançar com a societat

Hi ha victòries que no es celebren amb medalles ni apareixen als titulars. Són les que passen desapercebudes per a qui les observa des de fora, però que per a nosaltres poden significar moltíssim: cordar-nos una camisa, escriure unes paraules, eixir a passejar o compartir un somriure amb les persones que estimem. Gestos quotidians que, de vegades, exigeixen un esforç immens. Perquè cada dia que ens alcem i decidim continuar endavant, encara que siga a un altre ritme, ja estem guanyant.

El Parkinson pot canviar moltes coses, però no ens lleva la dignitat, els somnis ni les ganes de continuar vivint. No som la malaltia: som persones amb experiències, projectes i una força que es manifesta en cada xicotet avanç. D'aquestes victòries està feta també la història de l'Asociación Parkinson Gandia Safor, que fa 25 anys va iniciar un camí amb una convicció: ningú hauria d'afrontar aquesta realitat en soledat.

Durant aquest quart de segle hem aprés que acompanyar és molt més que oferir teràpies o recursos. És escoltar, comprendre, adaptar-se a cada realitat i crear espais on compartir dificultats, però també alegries i esperances. És entendre que el Parkinson no afecta només qui rep el diagnòstic, sinó també les famílies i el seu entorn.

Per això, aquests 25 anys també pertanyen a Gandia i a tota la Safor: a les persones usuàries, les famílies, els professionals, el voluntariat i totes les persones, entitats i institucions que han fet possible aquest projecte compartit.

Celebrar aquest aniversari no significa detindre'ns a contemplar el camí recorregut, sinó renovar el compromís amb tot el que encara queda per fer. Necessitem una societat que cuide, que escolte i que garantisca oportunitats perquè totes les persones puguen participar i continuar construint el seu projecte de vida.

Potser el Parkinson marcarà el ritme d'alguns dels nostres passos, però mai la força amb què decidim continuar caminant.

Perquè quan una persona avança, avancem tots.

LA VIÑETA, POR V. GARCÍA NEBOT: ***'SINDICATO DE ALQUILADAS ASEQUIBLES'***

EL PERIÓDICO
De aquí
Toda la información de tu comarca
elperiodicodeaqui.com

RRSS @aquilasafor

Seguidores @elperiodicodeaqui

▸TOTAL **184.500**

▸ SEGUIDORES 22.600

▸ SEGUIDORES 10.900

▸ SEGUIDORES 42.000

▸ SEGUIDORES 29.300

Esto es lo que debes hacer ante una alerta por fuertes lluvias

Aléjate de ríos y barrancos
Evita ramblas, cauces y cualquier zona inundable.

No cojas el coche
No te desplaces y, si ya estás conduciendo, estaciónalo en un lugar seguro.

Ponte a cubierto
Si estás fuera de casa, entra en un edificio seguro.

Si entra el agua, sube
Dirígete a las plantas superiores y no bajes a garajes, ni sótanos.

Cierra bien todo
Las puertas, las ventanas y protege cualquier punto por el que pueda entrar el agua.

Mantente informado
Presta atención a las alertas y sigue siempre las indicaciones oficiales del 112.

Haz de la prevención una costumbre

Davant les emergències dona el PAS: Prevenim, Actuem, Salvem

GENERALITAT VALENCIANA

MARIÁN CANO Consellera de Industria, Turismo, Innovación y Comercio

"DEBEMOS IR HACIA UN COMERCIO MÁS ESPECIALIZADO Y DE EXPERIENCIA"

▶ LA CONSELLERA ASEGURA QUE, PESE A LA LIGERA DISMINUCIÓN DE LOCALES COMERCIALES, "LAS CIFRAS GLOBALES SON POSITIVAS" Y NACEN "ESTABLECIMIENTOS QUE ESTÁN A LA VANGUARDIA"

Marián Cano, durante la entrevista concedida a El Periódico de Aquí. / JAIME SORIANO

■ JUDITH CELMA | **VALENCIA**

Cada 25 de octubre, la Comunitat Valenciana celebra el Día del Comercio Local. Para los comerciantes, sin embargo, los retos se renuevan cada mañana al levantar la persiana. La consellera Marián Cano reconoce las dificultades del pequeño comercio para encontrar relevo y adaptarse a unos hábitos de consumo que han cambiado. Ante la competencia de las grandes plataformas y la menor renta disponible de las familias, defiende la especialización y el trato personalizado, con ayudas a la modernización y programas que faciliten la continuidad de los negocios.

▶ Con motivo del Día del Comercio Local, ¿qué balance hace de la situación del comercio en la Comunitat Valenciana? ¿Qué está funcionando y dónde detecta más dificultades?

▶ La verdad es que las cifras globales del comercio son positivas: hay crecimiento en facturación y en puestos de trabajo. Pero debemos distinguir entre el comercio de los autónomos y las micropymes, y las empresas de más de diez trabajadores.

En el pequeño comercio todavía hay retos por delante: cómo seguir trabajando, afrontar el relevo y mantener el negocio abierto. Hay una ligera disminución del 2,3% en locales abiertos, aunque estamos por debajo de la media nacional, que es del 2,6%.

Tenemos claro que debemos acompañar a todo el sector: a la parte que crece, pero también a ese pequeño comercio que forma parte de nuestra identidad, está muy especializado y conoce muy bien a su cliente. Queremos ayudarlo a adaptarse a las nuevas tecnologías, que pueden darle más oportunidades. Y en los casos en los que no hay relevo generacional dentro de la empresa estamos buscando fórmulas para facilitarlo.

También hay que mencionar la disminución de la renta disponible de las familias. Cuando se habla desde el Gobierno de Pedro Sánchez de las grandes cifras de la economía, muchas veces no se pone el acento en la economía doméstica. Una familia que destina más recursos a la hipoteca, la energía y la compra básica tiene menos dinero para ropa, zapatos o productos para su casa.

▶ ¿El decrecimiento es más pronunciado en los comercios que no venden productos de primera necesidad?

▶ Sí. Cuando hablamos de comercio especializado, debemos analizar cada sector. Depende de la renta disponible, pero también de las preferencias de consumo. De la covid hasta aquí, la moda bajó un escalón respecto al ocio. Por mucho que se hable de subida salarial, si no se explica cómo ha subido la vida, no se habla de lo que entiende cada familia: cuánto dinero le queda después de pagar lo necesario.

Entre esas preferencias y una menor renta disponible, hay comercios, como los de moda, que están sufriendo. Es donde más notamos la pérdida de locales y micropymes. En cambio, crecen las pequeñas empresas de servicios dedicadas a la belleza o la salud: peluquerías, centros de estética, fisioterapia...

▶ Otro reto es la competencia de las grandes cadenas extranjeras, con un alto volumen de facturación y precios bajos. ¿Cómo afecta al pequeño comercio? ¿Qué se está haciendo para incrementar su competitividad?

▶ Hemos analizado la cuestión desde diversas perspectivas. Hay una evolución de los hábitos de los consumidores que afecta al momento de comprar. Hace años, cuando no había tanta incorporación de la mujer al mundo laboral, el momento de compra era diferente. Afortunadamente, la mujer está plenamente incorporada y la compra ya no se entiende como una cuestión de mujeres: se trata de disponibilidad horaria.

El comercio ha tenido que adaptar sus horarios a quien trabaja. Pero, cuando entra el comercio electrónico, cambia el paradigma: en cualquier momento, desde el sofá de casa, puedes cubrir una necesidad. Además, con toda la información disponible, muchas compras están condicionadas por el precio. Son retos muy complicados para el pequeño comercio, que han llevado a una reestructuración. No se trata solo de competir con las cadenas extranjeras, sino de adaptarse a un consumidor que ha cambiado sus hábitos y la manera de decidir cuándo y dónde compra.

Creo que la apuesta es por la personalización. Tú conoces mejor que nadie a tu cliente y esa atención se valora. También tienes que ofrecer un valor añadido. Tenemos comercios de artesanía, productos de primera calidad y tiendas agroalimentarias especializadas con productos que no encuentras en otros lugares. Es una estrategia que muchos han seguido y queremos acompañarlos. Se trata de encontrar aquello que pueden ofrecer mejor que las grandes plataformas, desde la cercanía y el conocimiento del cliente hasta un producto que no se encuentra en cualquier sitio.

▶ El relevo generacional es un problema que parece agravarse en las zonas rurales, donde también hay despoblación. Si una persona va a jubilarse y no encuentra relevo, ¿cómo pueden ayudarla?

▶ Trabajamos con asociaciones y cámaras de comercio y tenemos programas para eso. Muchos hijos de comerciantes han elegido otra salida profesional y no continuarán con el establecimiento familiar. En el Pla Endavant hemos puesto en marcha programas para

identificar esos negocios y a personas que podrían estar interesadas en continuarlos.

El relevo es muy difícil a nivel empresarial y en el pequeño comercio todavía más. En poblaciones de interior o municipios en riesgo de despoblación tenemos en cuenta esa perspectiva en las ayudas y muchas veces primamos a quien invierte allí. Colaboramos con asociaciones y cámaras para detectar a personas interesadas y a comerciantes a quienes les ha llegado el momento de disfrutar de la jubilación, ponerlos en contacto y ayudar a que se produzca ese relevo.

También debemos hacer pedagogía con quien tiene el comercio, porque a veces lo que echa para atrás a quien quiere asumirlo es el alquiler o el coste del traspaso. Soy nieta de comerciantes. Tenían una tienda, pero mi madre optó por la educación, es maestra, y mi tío es médico. Hicieron un traspaso dentro de la familia de manera generosa para que el negocio continuara abierto.

▶ ¿Han impulsado ayudas a la digitalización para que los comerciantes puedan desarrollar la vertiente online de su establecimiento?

> **Cuando se habla desde el Gobierno de las grandes cifras de la economía, no se pone el acento en la economía doméstica"**

> **La fiscalidad debe servir para sostener las políticas sociales, pero no puede ser confiscatoria; debemos permitir a los autónomos vivir"**

▶ Sí, tenemos ayudas para la inversión y para la formación. Una de las cosas buenas de la compra de proximidad es que el comerciante te recomienda: "Mira, tengo esta novedad". Mantener ese contacto es fundamental.

También apoyamos herramientas de asociaciones, agrupaciones de comerciantes y mercados. Nuestros mercados son parte de la identidad de la Comunitat Valenciana y una de nuestras joyas. Si quieren integrar una plataforma online o un reparto conjunto entre puestos, son proyectos que pueden entrar en nuestras convocatorias.

La clave de las convocatorias es el diálogo que mantenemos siempre con todo el sector: la artesanía, las asociaciones de comercios de barrio de distintos municipios, los mercados e incluso los mercados ambulantes. Además, estamos trabajando en el análisis de la venta ambulante. También hablamos con empresas de más de diez trabajadores y grupos de distribución, algunos referentes a nivel nacional y global.

▶ En cuanto a líneas de ayudas, ¿dónde más han centrado los esfuerzos estos últimos años?

▶ Ha sido una apuesta clara por la colaboración. El comercio llega a todos nuestros rincones y necesitamos actuar a todos los niveles. Hay ayudas directas, pero también a través de asociaciones para dinamización, eventos y campañas, que funcionan mejor de manera agrupada. Colaboramos con los ayuntamientos en la remodelación de mercados para modernizar las instalaciones.

Otra línea es nuestra red de agentes de comercio. Son técnicos especializados de la administración local, la más próxima al sector, que detectan si hace falta dinamizarlo o facilitar los trámites de apertura. Son esa antena que tiene el comercio dentro del Ayuntamiento.

Tenemos claro que debe ser de abajo hacia arriba: escuchar las necesidades y marcar la dirección. Ahora trabajamos, en línea con una de las máximas de este Consell, para simplificar y agilizar los procedimientos. Queremos convocatorias más rápidas de gestionar y más sencillas para quienes las solicitan.

▶ Las ferias comerciales reúnen a productores y permiten dar a conocer negocios que quizá solo se conocían en su municipio. ¿Están dando apoyo desde la Conselleria a este tipo de iniciativas?

▶ Sí, y no estamos solos. También participan Agricultura y Turismo. Hay ferias más vinculadas a productos agroalimentarios y eventos que ponen el acento en el turismo o la gastronomía. Turismo y comercio deben estar muy relacionados: tu producto lo compra el vecino y también quien viene a pasar unos días aquí.

▶ Este año llevaron a la Feria Internacional de Turismo por primera vez la artesanía valenciana. ¿Qué importancia tiene mantenerla como parte de nuestra identidad y tradición?

▶ Nuestro comercio artesano tiene ese valor añadido, identitario. Ofrece mucho al turista que viene por nuestras características, por cómo somos, vivimos y disfrutamos de cada momento.

Desde el Centro de Artesanía trabajamos en la formación en oficios artesanos. Tiene muy buena acogida y también es una forma de favorecer el relevo. Apoyamos las ferias de artesanía de los municipios y a los artesanos participantes con ayudas para sus gastos.

Hicimos una presentación en Fitur, en la plaza central, porque es un valor añadido de nuestra tierra. Cada vez más visitantes, pero también los propios vecinos, apuestan por esa identidad.

▶ Ante todos estos cambios, ¿dónde están las oportunidades para el pequeño comercio?

▶ Aunque tienen grandes retos, vemos proyectos de gente que empieza con una especialización muy grande y mucha vocación. Creo que debemos avanzar hacia un comercio más especializado, más de experiencia. Tenemos muchas tiendas que hacen de la visita una experiencia. Ahí podemos diferenciarnos.

El acompañamiento y la confianza son máximas de este Consell, con trámites más sencillos y una política fiscal que acompañe. La fiscalidad debe sostener las políticas sociales, pero no puede ser confiscatoria. Debemos permitir a los autónomos vivir.

El comercio es clave. Hay autónomos y micropymes de menos de cinco trabajadores que cada día hacen un esfuerzo para ofrecer lo mejor a sus vecinos. Tenemos que acompañarlos con una fiscalidad justa, y por eso también estamos tomando decisiones importantes.

LA SAFOR

La recuperació de La Safor continua un mes després de les inundacions

▶ LA RETIRADA DE RESIDUS CONVIU AMB LA REOBERTURA DELS NEGOCIS I LA INCERTESA DE LES FAMÍLIES SOBRE LES AJUDES

■ MARTA COLLADO | **LA SAFOR**

Un mes després de la dana Adam, La Safor continua centrada en la neteja dels espais públics. La retirada dels residus conviu amb la progressiva reactivació econòmica i l'atenció a les persones afectades per les inundacions dels dies 18 i 19 d'octubre.

Treballs a les platges (dalt); visita de Pérez Llorca a Oliva i de Mompó a Daimús (mig), i bombers netejant. / EPDA

NETEJA DE CARRERS I PLATGES

La Diputació de València treballa en la retirada de residus a la platja de Daimús, una de les més afectades per les canyes arrossegades pel Serpis. La maquinària provincial ja havia actuat a Miramar, on els operaris continuen amb la neteja manual de les restes que no poden arreplegar les màquines. A Oliva, els bombers forestals de la Generalitat també han col·laborat en la neteja dels espais públics.

A Gandia, els treballs municipals continuen a la platja Nord i Rafalcaid, amb retirada de restes vegetals, canyes i sediments, i baldeig de carrers i voreres.

Per a l'alcaldessa de Miramar, Pilar Peiró, la prioritat continua sent "dedicar-nos a les persones". L'Ajuntament ha habilitat un punt d'atenció a la platja per a ajudar les famílies a tramitar les ajudes. Així mateix, coordina el repartiment de més de 250 lots de mobiliari per a primeres residències de persones empadronades al municipi, una iniciativa també en marxa a Oliva, Bellreguard, Piles i Daimús, gràcies a l'empresa Sklum i la Fundació Next2U.

ATENCIÓ ALS AFECTATS

La Generalitat ha habilitat cinc línies d'ajudes, amb més de 43,5 milions d'euros i termini obert fins a l'1 de febrer de 2027. Les famílies poden rebre fins a 6.000 euros per a reposar els estris de primera necessitat de l'habitatge habitual —3.000 si és una segona residència— i fins a 800 euros mensuals durant un any per a un lloguer alternatiu quan la casa haja quedat inhabitable. També hi ha compensacions per als vehicles declarats sinistre total.

Els comerços, establiments turístics i indústries poden sol·licitar 10.000 euros per local afectat, mentre que el sector agrari compta amb una línia específica. El Govern d'Espanya ha aprovat un paquet de 182,2 milions per al sector agrari, les costes i infraestructures hidràuliques, i subvencions al comerç, el turisme i l'hostaleria: 5.000 euros per als autònoms i 10.000 per a les pimes.

Per a facilitar els tràmits, la Generalitat ha obert cinc oficines postemergència, dos fixes —a Oliva i Els Poblets— i tres itinerants. Bellreguard, Miramar i Piles han habilitat serveis d'acompanyament amb el suport del PROP i Cáritas.

OLIVA RECLAMA AGILITAT

El president de la Generalitat, Juanfran Pérez Llorca, va visitar Oliva per a conéixer l'evolució de la recuperació i reunir-se amb l'alcaldessa, Yolanda Pastor. La visita va servir per a repassar les mesures de mobilitat: el transport públic de La Safor Sud s'ha reforçat amb més expedicions i dos mesos de gratuïtat, i el futur contracte preveu ampliar connexions i renovar autobusos. A Oliva, la Generalitat assumix el cost del servei entre el nucli urbà i la platja.

Pastor considera que els processos administratius haurien de coordinar-se amb la mateixa celeritat que els diferents cossos i forces de seguretat quan s'activa el CECOPAL durant una emergència. "L'administració ha de ser molt àgil. I crec que es pot", assenyalava en una conversa sobre la resposta després de les inundacions.

L'alcaldessa també ha reclamat al Govern d'Espanya que les ajudes per a esta dana igualen, com a mínim, les aprovades després de la de 2024, tant per a les famílies com per als comerços i els ajuntaments.

TORNAR A CAMINAR

L'activitat econòmica es recupera a ritmes diferents. A Oliva, la Impremta Colomar va reobrir deu dies després de les inundacions, tot i els danys en maquinària i equips. El restaurant L'Albufera, a la platja de Miramar, va reprendre l'activitat el 31 d'octubre, mentre que el supermercat Ca Vicent de la platja de Piles va tornar a obrir el 9 de novembre.

Els bars han recuperat la normalitat des de la setmana passada, segons explica Mario Gorciu, president de l'associació Gastroliva, encara que alguns hostalers han avançat les vacances fins a la nova temporada alta. No obstant, dels prop de 60 restaurants amb danys importants, només una vintena han sigut peritats. Gorciu no concreta les pèrdues, però subratlla l'impacte de la maquinària malmesa i de les "tres setmanes sense facturar".

El mateix empresari continua patint les conseqüències a casa. La nit de les inundacions, ell i la seua dona, junt a les dos filles, de dos anys i huit mesos, van haver de ser rescatats en helicòpter des del sostre de l'habitatge familiar, a la platja d'Oliva. En un missatge publicat a les xarxes socials, Gorciu va agrair la intervenció dels equips d'emergència. Un mes després, encara no han pogut tornar a casa i viuen al pis d'un amic.

Pel que fa a les ajudes, segons Gorciu predomina la incertesa entre els afectats.

PRESERVAR LA MEMÒRIA

La recuperació també passa per preservar els records que l'aigua i el fang van posar en perill.

Amb este objectiu, el projecte 'Salvem les Fotos', impulsat arran de la dana del 2024, ha arribat a Oliva amb un taller per a aprendre a netejar, assecar, conservar i digitalitzar les fotografies familiars.

Una manera de rescatar, junt a les imatges, una part de la memòria personal i col·lectiva de la comarca després de les inundacions.

Oliva, Bellreguard, Miramar, Piles i Daimús repartixen mobiliari donat per l'empresa Sklum a les vivendes habituals afectades per la dana

Una Casa Siempre Está Preparada Para Una Nueva Historia

■ Compra Vivienda: Aval hasta 20%

■ Alquila tu vivienda vacía: Hasta 1.500 € en ayudas

Si buscas adquirir tu primera vivienda, te orientamos con los avales del ICO y del IVF;
si tienes una vivienda vacía, te ayudamos a alquilarla con seguridad.

Descubre Más En PLANVIVIENDAGANDIA.COM

AJUNTAMENT DE GANDIA

Avant Gandia
Pla vivenda

POLÍTICA

Inici de la campanya del PSPV de Gandia. / JORDI ESTEVAN

El PSPV apel·la a una campanya de respecte, confiança i convivència

► PRIETO REIVINDICA UNA POLÍTICA MODERADA DAVANT DE LA CRISPACIÓ

■ REDACCIÓ | GANDIA

El PSPV-PSOE de Gandia ha iniciat la campanya de les eleccions generals del 29 de novembre amb un sopar que va reunir 300 persones al casal de la Falla Vilanova, seguit de la tradicional pegada de cartells a la plaça Major.

L'alcalde i secretari general dels socialistes gandians, José Manuel Prieto, va apel·lar al respecte, la confiança i la convivència, i va defensar una política "conciliadora i moderada", davant de la crispació i la confrontació. També va reivindicar les inversions a la ciutat, com la nova comissaria de la Policia Nacional, el centre d'investigació en tecnologia marina i la regeneració de la platja de l'Auir.

Per la seua banda, el portaveu municipal, Miguel Ángel Picornell, va presentar les eleccions com una tria entre "progrés o retrocés, drets o retallades" i va destacar l'evolució de l'ocupació, el salari mínim i les pensions.

POLÍTICA

El PSPV denuncia els retards del Plan Vive de la Generalitat

► L'OFICINA XALOC ES MANTÉ AMB FONS PROPIS

■ REDACCIÓ | GANDIA

El responsable d'Habitatge del PSPV de Gandia, Salvador Gregori, ha denunciat els retards de la Generalitat en les polítiques d'habitatge i la falta de convocatòries de les ajudes al lloguer de 2026. Segons ha exposat, de les quatre parcel·les previstes en el Plan Vive, només una té obres iniciades, limitades a l'execució del primer soterrani. En altres dos, les empreses adjudicatàries van renunciar als projectes i encara no s'han tornat a licitar, mentre que la quarta continua sense començar. Gregori considera que difícilment es lliuraran els habitatges abans de 2028.

El socialista també ha alertat de la paralització de l'oficina Xaloc de la Mancomunitat de La Safor per la falta de signatura del conveni autonòmic. Gandia manté l'atenció amb recursos propis, amb un cost de 100.000 euros, mentre la resta de municipis s'han quedat sense este servei. A més, ha denunciat que, a 13 de novembre, encara no s'han convocat les ajudes al lloguer ordinari ni les destinades a persones vulnerables.

Els socialistes també alerten que, a 13 de novembre, encara no s'han convocat les ajudes al lloguer ordinari ni les dirigidies a persones vulnerables

Sobre els habitatges de Magistrat Català, Gregori ha justificat la revisió de les bases per a unificar en 2025 l'exercici fiscal de referència i garantir la igualtat entre sol·licitants. El PP, per contra, critica que el procediment s'haja desistit per "defectes substancials" i qüestiona la transparència de l'adjudicació.

ESPORTS

La UD Beniopa arriba als 300 abonats en el seu 60 aniversari

► LA BASE I L'AFICIÓ SÓN ELS PILARS DEL CLUB

■ REDACCIÓ | GANDIA

La UD Beniopa ha arribat als 300 abonats en la temporada 2026/2027, una xifra significativa per a l'entitat, que enguany celebra el seu 60 aniversari. La resposta a la campanya de passes reflectix el suport social a un club que combina el futbol base, el primer equip i un projecte formatiu i competitiu.

El president, Salva Climent, ha valorat la confiança de l'afició i ha assegurat que "aconseguir els 300 abonats per a un club modest com el Beniopa és una cosa meravellosa i demostra que continuem generant il·lusió i confiança".

En este any commemoratiu, la iniciativa 'De Grans a Menuts' busca reforçar els vincles entre la base, el primer equip, les famílies i els seguidors. Climent ha definit el club com una entitat "familiar, formativa i competitiva on tots tenen cabuda". La directiva també es marca com a objectius consolidar l'estructura de l'entitat, enfortir el planter i recuperar la proximitat amb l'afició, perquè el creixement social vaja acompanyat d'una evolució esportiva i organitzativa.

De Grans a Menuts. / EPDA

En l'àmbit esportiu, el club també afronta una nova etapa per al primer equip. Després de tancar la passada temporada, el club va definir els objectius per al nou curs i va apostar per una plantilla jove, amb qualitat i marge de creixement. "Tenim un primer equip amb molta fam de tornar a situar la UD Beniopa en el lloc que es mereix", ha conclòs el president.

IGUALTAT

I Concurs d'Aparadors 25N a Gandia

■ REDACCIÓ | GANDIA

L'Ajuntament de Gandia ha convocat el I Concurs d'Aparadors 25N per a implicar el comerç local en la prevenció de la violència contra les dones i estendre el missatge de sensibilització als carrers i establiments de la ciutat.

La inscripció estarà oberta fins al 19 de novembre a través de la seu electrònica municipal. Els aparadors participants hauran d'estar exposats del 20 al 27 de novembre i el jurat valorarà aspectes com la creativitat, l'originalitat, la composició estètica i l'ús d'imatges i llenguatge inclusius i no sexistes.

El concurs establix tres premis econòmics: 500 euros per al primer classificat, 300 per al segon i 200 per al tercer. El veredicte es donarà a conéixer els dies 23 i 24 de novembre, mentre que el lliurament dels guardons tindrà lloc el dia 25 a la plaça de l'Ajuntament, durant l'acte institucional.

La regidora de Comerç, Elena Moncho, ha destacat que els establiments són espais de contacte directe amb la ciutadania i que la seua participació permet acostar el rebuig a la violència masclista a més persones. També ha animat els comerços a sumar-se a esta primera edició i a aprofitar els seus aparadors per a transmetre un missatge de conscienciació i compromís col·lectiu.

Amb esta convocatòria, l'Ajuntament vol traslladar un missatge clar: la lluita contra la violència de gènere és una responsabilitat de tota la societat.

Presentació del concurs en roda de premsa. / EPDA

POLÍTICA

Noves Generacions fa costat a Rajoy en la visita a Gandia

► LA FORMACIÓ DEL PP REIVINDICA EL PAPER DELS JOVES DAVANT DEL 29N

■ REDACCIÓ | GANDIA

L'expresident del Govern Mariano Rajoy va visitar el dissabte 14 de novembre el Mercat del Prado de Gandia, en una jornada en què Noves Generacions (NNGG) del PP va reivindicar la implicació dels joves en el projecte popular i la seua voluntat de participar en el canvi polític.

La trobada va comptar amb la presència de María José Catalá, alcaldessa de València i número u al Congrés per esta província; Susana Camarero, vicepresidenta de la Generalitat i cap de llista al Senat; Vicente Mompó, president provincial del PP i de la Diputació; Víctor Soler, president i portaveu del PP de Gandia, i Vicent Gregori, secretari general local de la formació i número 12 de la candidatura al Congrés.

El president de NNGG de Gandia, Raúl Campos, va aprofitar la visita per a criticar la gestió del PSOE en matèria d'habitatge i ocupació juvenil, i va afirmar que els joves afronten dificultats per a emancipar-se, trobar una faena estable i desenvolupar el seu projecte de vida. "No podem acceptar que la nostra generació haja de renunciar als seus projectes per la falta d'oportunitats", va assenyalar.

Joves de NNGG junt a Rajoy, Mompó i Camarero. / EPDA

La trobada va servir per posar sobre la taula les dificultats en matèria d'habitatge i d'ocupació que atravessa la joventut

Enfront d'esta situació, Campos va defensar el projecte del PP d'Alberto Núñez Feijóo, que va vincular a la gestió i a la recuperació d'oportunitats. "Volem que els joves puguen quedar-se, créixer i construir el seu futur ací", va afirmar. També va expressar la confiança que un futur govern popular prioritze l'accés a l'habitatge i l'ocupació des del primer dia.

Durant la jornada, NNGG va reafirmar el seu compromís de cara a les eleccions del pròxim 29 de novembre. Campos va assegurar que cada vegada són més els joves que s'impliquen en el projecte i que volen tindre veu en el futur polític de Gandia i d'Espanya.

POLÍTICA

El PP eixirà als barris per a acostar les línies de la campanya del 29N

► VIVENDA I SEGURETAT, ENTRE LES PRIORITATS

■ REDACCIÓ | GANDIA

El PP de Gandia ha presentat les línies de la campanya per a les eleccions generals del pròxim 29 de novembre, que tindrà els barris i els mercats com a principals escenaris. El número huit de la candidatura al Congrés per València, Vicent Gregori, ha explicat que la formació vol acostar les seues propostes als veïns i arreplegar les seues demandes.

"Escoltar, proposar i donar solucions seran els pilars d'esta campanya", ha assegurat Gregori.

La vivenda serà l'eix principal de la campanya, juntament amb la seguretat ciutadana i la regeneració democràtica de les institucions. A més, els populars han anunciat l'assistència a l'acte d'Alberto Núñez Feijóo a la plaça de Bous de València, que tindrà lloc el pròxim 21 de novembre.

La presentació ha arribat després del sopar celebrat al casal de la Falla del Raval i de la penjada de cartells a la plaça Major, actes en els quals, segons el PP, van participar més de 200 persones.

Barber i Gregori . / EPDA

D'altra banda, el portaveu de campanya, Guillermo Barber, ha demanat "joc net" a l'alcalde, José Manuel Prieto, i ha qüestionat la presència de personal de comunicació municipal durant la penjada de cartells del PSOE. Per això, ha reclamat que els recursos de l'Ajuntament es mantinguen al marge de l'activitat electoral i que se separe l'acció institucional de la del partit

La formació també vincula la cita electoral amb les municipals de maig de 2027, tal com va expressar el seu president, Víctor Soler, amb el missatge "Ara sí, i al maig, també" que va llançar en l'obertura de la campanya. "És l'inici d'un canvi que començarà en la Moncloa i arribarà fins a Gandia", conclou.

POLÍTICA

El padró municipal, al centre del debat

■ REDACCIÓ | GANDIA

El padró municipal de Gandia ha obert un nou enfrontament entre el PP i el govern local. Els populars denuncien que hi ha 1.386 domicilis amb sis o més persones empadronades, 148 més que en 2025, i assenyalen que en una vivenda consten fins a 57 inscrits.

El portaveu del PP, Víctor Soler, i el regidor Vicent Gregori consideren que estes xifres podrien amagar possibles "pisos patera" o empadronaments ficticis. Per això, reclamen que s'investiguen els casos i es comprove si les persones inscrites residixen realment als domicilis. Soler també ha qüestionat l'eficàcia de l'ordenança municipal i ha anunciat que el PP implantarà més filtres si arriba al govern en 2027.

Per la seua banda, el regidor Miguel Ángel Picornell ha rebutjat les acusacions i ha explicat que els immobles amb 32, 42 i 57 persones inscrites corresponen a seus d'associacions i col·lectius i a residències de majors.

L'executiu defensa que està revisant els domicilis amb més de huit empadronats i recorda que Gandia disposa des d'agost de la primera ordenança reguladora del padró. Picornell també ha assegurat que des de l'inici de la legislatura s'han fet més de 16.000 baixes i actuacions de depuració, i ha demanat al PP que no genere alarma amb casos puntuals.

INVERSIONS

La Diputació estén a tota La Safor les ajudes d'emergència per la dana

▶ LA INVERSIÓ ARRIBA AL 4,65 MILIONS I PODRIA AMPLIAR-SE QUAN ES QUANTIFIQUEN ELS DANYS

■ MARTA COLLADO | LA SAFOR

La Diputació de València ha aprovat una nova dotació de 3,9 milions d'euros per a completar les ajudes d'emergència als municipis de La Safor afectats per la dana Adam. Amb esta aportació, la inversió provincial per a pal·liar els efectes de les pluges d'octubre arriba als 4,65 milions, després dels 750.000 euros concedits inicialment a Oliva, Piles, Miramar, Bellreguard i Daimús, les cinc localitats que van estar confinades.

La nova partida s'estén als altres 26 municipis de la comarca. Les ajudes podrien ampliar-se en funció de la valoració definitiva dels danys en cada població. Per a agilitzar este procés, la corporació ha posat a disposició dels ajuntaments els seus recursos d'assistència tècnica, jurídica i econòmica, tant per a tramitar els expedients com per a planificar les actuacions necessàries.

Plenari de la Diputació de València. / RAQUEL ABULAILA

L'ens provincial posa a disposició dels ajuntaments els seus recursos d'assistència tècnica, jurídica i econòmica

A més de les aportacions econòmiques, la Diputació ha mobilitzat personal i maquinària per a contribuir a la recuperació de les zones afectades. El servei de Medi Ambient va adaptar els equips de neteja de platges per a retirar restes i objectes arrossegats per les pluges, tant del litoral com dels nuclis urbans.

D'altra banda, el personal de Carreteres va intervindre en les vies CV-683, CV-678 i CV-670 per a recuperar la circulació i reparar desperfectes en les infraestructures pròximes als barrancs. També s'han dut a terme treballs extraordinaris de neteja viària a la zona de la platja de Miramar, amb retirada de residus i sediments i llavat de carrers.

OCUPACIÓ

L'atur torna a pujar després de l'estiu amb més de 9.800 persones

▶ LA DESOCUPACIÓ CREIX UN 1,5 % DES DE SETEMBRE

■ MARTA COLLADO | LA SAFOR

La Safor ha tancat octubre amb 9.859 persones aturades, 147 més que al setembre, un increment de l'1,5 %. En comparació amb el mateix mes de 2025, la desocupació ha crescut en 233 persones, un 2,4 %.

Gandia concentra més de la meitat de l'atur comarcal, amb 5.076 persones desocupades, 137 més que el mes anterior i 320 més que fa un any. Els serveis són el sector més afectat, amb 3.793 persones, mentre que les dones representen el 61 % del total.

Durant octubre es van formalitzar 4.888 contractes a la comarca, un 0,2 % menys que en el mateix període de l'any passat. D'estos, prop del 59 % van ser indefinits i vora el 41 %, temporals. A més, el 61,3 % es van subscriure a temps parcial.

Programa del Labora. / EPDA

El secretari comarcal d'UGT, Eduard Gómez, ha advertit que les xifres evidencien "les conseqüències de l'estacionalitat del mercat laboral i la dependència del sector turístic i dels serveis". El sindicat també reclama millors salarials, un model productiu més diversificat i polítiques d'habitatge que faciliten una vida digna.

MEDI AMBIENT

El COR V5 abarata el tractament de residus per al 2027

■ REDACCIÓ | LA SAFOR

El Consorci de Residus V5 (COR) reduirà en 1,46 milions d'euros el cost del tractament de residus durant 2027, una disminució del 4,24 % respecte a les previsions d'enguany. El pressupost passarà dels 34,61 milions d'euros als 33,14 milions, una rebaixa que obri la porta a reduir les aportacions dels municipis i, en conseqüència, la taxa que paguen els veïns i veïnes.

La proposta es va aprovar en l'última assemblea celebrada a Xàtiva, amb els vots favorables del PP, Compromís i Ens Uneix i l'abstenció del PSPV-PSOE.

Una de les claus de l'ajust és la previsió de tractar menys residus barrejats. El COR calcula que durant el pròxim exercici arribaran a les plantes 122.805 tones de fracció resta, 3.317 menys que les previstes per a 2026.

Esta reducció està relacionada amb l'extensió de la recollida selectiva de matèria orgànica, que ja funciona en diferents municipis i està previst que arribe també a les mancomunitats de La Canal de Navarrés i La Costera-Canal. La separació dels residus orgànics permet abaratir el tractament. Una tona de fem barrejat costa 193,51 euros, mentre que el tractament de la mateixa quantitat de matèria orgànica separada suposa 102,11 euros. Per a 2027, el consorci preveu gestionar 8.282 tones d'esta fracció.

La reducció global del pressupost no implica que tots els municipis tinguen la mateixa rebaixa en la seua aportació. La quantitat definitiva dependrà dels residus generats per cada localitat durant 2026. Les dades s'hauran de certificar abans del 28 de febrer i el COR preveu tindre calculades les tarifes municipals abans del 31 de març.

Dels 33,14 milions pressupostats, 23,01 corresponen a la part variable, vinculada a la quantitat de residus de cada municipi, mentre que 10,14 milions són per a despeses fixes, com l'estructura del consorci, els ecoparcs i la recaptació.

A més, l'ordenança permetrà als ajuntaments aplicar voluntàriament un coeficient per a repartir la part variable de la taxa entre el veïnat, en funció de les seues aportacions al contenidor de resta. D'esta manera, cada municipi podrà tindre en compte els hàbits de separació de residus a l'hora de calcular els rebuts individuals.

El pressupost reserva també 240.000 euros per a subvencions destinades a fomentar el compostatge i altres iniciatives mediambientals. Una altra de les mesures previstes és ampliar els horaris d'obertura dels ecoparcs.

El president del COR, Elio Cabanes, ha defensat que la revisió dels comptes busca ajustar la taxa al cost real del servei. Per la seua banda, la gerent, Irene Bresó, ha assenyalat que l'evolució de la recollida selectiva i la quantitat de residus de cada localitat seran determinants per a fixar les aportacions definitives.

La taxa de cada municipi es coneixerà abans del 31 de març

CASTELLONET DE LA CONQUESTA

Agnès Pérez, reconeguda per tota una vida de compromís amb el territori

▶ L'EMPRENEDORA DE CASTELLONET REP UNA DE LES DOTZE DISTINCIONS DE LA DIPUTACIÓ I FADEMUR PEL SEU TREBALL EN SALUT I BENESTAR

Agnès Pérez en la seua escola de cuina (esq.) i gala de reconeixement de la Diputació i FADEMUR (dta.). / EPDA

■ MARTA C.C. | **CASTELLONET**

Agnès Pérez, impulsora del projecte Ca l'Agnès, ha sigut una de les dotze dones reconegudes per la Diputació de València i la Federació d'Associacions de Dones Rurals (FADEMUR) en la cinquena edició de la gala 'Hacemos que las mujeres cuenten', celebrada el 21 d'octubre. L'Agència d'Igualtat de la Mancomunitat de La Safor va proposar la seua candidatura pel treball que desenvolupa i el seu impacte al territori.

La distinció posa en valor la trajectòria d'esta emprenedora de Castellonet de la Conquesta, que ha transformat el seu projecte inicial —una escola de cuina saludable i natural i classes de ioga— en una proposta de dinamització comunitària. "Com que tenia eixa experiència i molta connexió amb el benestar de les comunitats, vaig unificar totes les meues formacions i la meua trajectòria", explica.

Diplomada en Turisme i Tècnica en Animació Sociocultural (TASOC), Pérez ha estat vinculada a la dinamització dels pobles. Ha treballat com a docent i amb ajuntaments, associacions veïnals i ames de casa, entre d'altres col·lectius. "El meu interés està en tindre un impacte en el territori", subratlla. Eixa vocació es reflectix en activitats adaptades a les necessitats de cada població.

El projecte de Pérez compta amb més de 30 anys d'experiència en la formació i dinamització de persones i comunitats

Ca l'Agnès, nascut al 2010, combina tallers de cuina saludable i de proximitat, àmbit en què Pérez és especialista, amb multitud de propostes com rutes culturals, activitat física o tallers relacionats amb les plantes i l'escologia. Són activitats dirigides a persones majors, dones, joves i xiquets, i pensades per a afavorir la salut i el benestar. Té la seu a Castellonet, encara que treballa en dependències municipals d'este i altres pobles. Col·labora també amb ajuntaments de fora de La Safor i ha impartit formació en diferents municipis.

En paraules d'Agnès, la recepció del premi va ser "molt emocionant". Pérez reconeix que sostindre una empresa a soles, sense ajudes econòmiques i sent autònoma, ha sigut i seguix sent difícil. Per això, el reconeixement ha sigut una empenta i una alegria, i li dona ànims per a continuar. "Em confirma que la faena que estic fent té un impacte positiu i que les persones estan contentes amb els recursos que els oferisc per a cuidar-se i sentir-se millor", afirma.

Pérez assenyala que sempre està formant-se i que acaba d'iniciar una microcredencial de la Universitat de Màlaga sobre educació en el medi rural com a actiu comunitari. Així, el premi reforça les seues ganes de continuar treballant. "Tinc moltes ganes d'aportar", conclou.

CASTELLONET DE LA CONQUESTA

Rebosteria i solidaritat s'unixen després de la dana Adam

■ MARTA C.C. | **CASTELLONET**

Una taula a la plaça Major de Castellonet de la Conquesta i més de 40 dotzenes de *madeleines* (també algunes galetes) van ser suficients perquè Andrea Mestre aconseguira recaptar més de 1.000 euros en una hora. La veïna del municipi va organitzar el dissabte 24 d'octubre una venda solidària per a ajudar les persones i entitats afectades per la dana Adam. La iniciativa va tindre tan bona resposta que, quan encara hi havia gent que s'acostava a comprar, ja no quedava producte.

La major part dels diners s'ha destinat a comprar diversos matalassos, una acció gestionada a través de l'Associació de Fibromiàlgia de La Safor (AFISA), que estava organitzant una recollida a Oliva. La resta s'ha entregat a APAV, una protectora d'animals de Vilallonga afectada per les inundacions.

"Quan vaig vore tot el que havia passat, vaig pensar com podia contribuir i se'm va ocórrer esta idea", explica Mestre, que va demanar permís a l'alcalde per a instal·lar la taula a la plaça. La convocatòria es va difondre per les xarxes socials i va atraure veïnat de Castellonet i d'altres municipis de la comarca.

Visita d'AUNA Inclusió a la venda solidària (esq.), madeleines (mig) i entrega de la recol·lecta a AFISA (dta.). / EPDA

La iniciativa solidària també ha servit per a donar a conéixer el seu projecte 'Bendita Sobremesa', un obrador de dolços que vol obrir a Castellonet. Mestre, de 32 anys, va començar a fornejar a principis d'any com a afició, però l'interés de les persones del seu entorn i la bona acollida que va tindre en xarxes socials la van animar a emprendre. "Ser emprenedora és una cosa que porte en la sang", afirma.

Després de treballar com a dissenyadora de mobles a Anglaterra i provar altres camins professionals a la tornada, va emprendre com a entrenadora personal, una activitat que va deixar per problemes de salut. La rebosteria li va permetre trobar una nova manera de tirar endavant i fer-ho, a més, al poble on vol continuar vivint. "M'agrada la vida tranquil·la que tenim ací", assenyala.

La jove emprenedora Andrea Mestre va aconseguir recaptar més de 1.000 euros en una venda solidària del producte que vendrà al seu futur obrador

L'obrador funcionarà a porta tancada, amb elaboracions per encàrrec i repartiment els caps de setmana. El producte principal seran les *madeleines*, una especialitat francesa semblant a la magdalena, elaborada amb mantega. La dea és oferir sabors diferents cada mes, aprofitant fruites de temporada i productes de proximitat.

A hores d'ara, Mestre continua adequant l'espai a sa casa, amb la previsió d'obrir a finals de febrer, si els treballs ho permeten.

LA RIBERA

Inscripció que indica el nivell que va assolir l'aigua el 29 d'octubre de 2024 en el carrer on salvaren Javi, veí de Guadassuar. / M.C

Entre la reconstrucció i els records: la dana continua present a La Ribera

▶ DOS ANYS DESPRÉS, LA RECUPERACIÓ DE LES INFRAESTRUCTURES CONVIU AMB LES FERIDES PERSONALS I COL·LECTIVES QUE VA DEIXAR LA TRAGÈDIA

■ MARTA COLLADO | **LA RIBERA**

Dos anys després de la dana del 29 d'octubre de 2024, la reconstrucció continua marcant l'agenda dels municipis de La Ribera. Mentre que lgunes infraestructures ja han recuperat l'activitat, moltes altres continuen pendents. Però la recuperació no es mesura únicament en edificis i serveis: darrere de cada actuació hi ha veïns i veïnes que encara conviuen amb el record d'aquella nit.

LES OBRES CONTINUEN

A Algemesí, un dels municipis més colpejats per la riuada, continuen les intervencions en diversos edificis públics. L'Ajuntament està en obres i l'atenció ciutadana s'ha traslladat al Casino Lliberal. També avancen els treballs de recuperació de l'Estadi Municipal i de l'Edifici Polivalent, mentre que el Teatre Jaume I encara espera l'inici de les obres i el Teatre Municipal es troba en fase de redacció del projecte. A més, continua pendent la demolició i reconstrucció del Centre de Participació Ciutadana del Raval, que haurà d'alçar-se en una nova ubicació.

Més enllà de la reparació dels edificis, el municipi treballa en una de les actuacions hidràuliques de major envergadura a la comarca: un projecte d'uns 44 milions d'euros que inclou un tanc anticontaminació, una nova estació de bombeig i un parc inundable amb capacitat per a emmagatzemar al voltant de 180.000 metres cúbics d'aigua. La infraestructura està encara en fase de redacció i l'objectiu és licitar-la durant 2027. El sistema pretén retindre l'aigua en episodis de pluges intenses i canalitzar-la cap al Xúquer o el Magre, segons les condicions de cada episodi.

La prevenció també passa per millorar els avisos a la població. Algemesí ha instal·lat un sistema de megafonia d'emergència amb 84 altaveus distribuïts en 25 mòduls, alimentats amb energia solar i amb comunicació per radiofreqüència per a tindre un funcionament autònom. Guadassuar també disposa d'un sistema amb altaveus repartits pel nucli urbà.

A esta localitat, la recuperació continua centrada en alguns dels principals equipaments municipals. Les obres de l'Auditori, amb una inversió pròxima als 1,5 milions d'euros, ja han començat.

En paral·lel, el municipi treballa en projectes per a millorar l'evacuació de l'aigua i reduir el risc davant de futures avingudes. Entre les propostes hi ha dos basses de laminació i dos parcs inundables, dins d'un pla d'infraestructures hidràuliques de més de cinc milions d'euros que encara està en fase de preparació. A més, la Generalitat ha iniciat la neteja de la capçalera del Magre per a retirar unes 375 tones de canyes i sediments.

A l'Alcúdia, una de les actuacions més importants és la renovació de la xarxa de sanejament, amb una inversió de 8,2 milions d'euros i un termini d'execució de dos anys. Els treballs permetran substituir 6,7 quilòmetres de col·lectors i renovar altres 3,9 quilòmetres de la xarxa d'aigua potable. El municipi també preveu basses de laminació al sector 10, entre l'A-7 i el polígon industrial. Entre els espais que ja han recuperat l'activitat hi ha l'Àgora de l'Alcúdia, que ha reobert les portes a les associacions després de les obres. La renovació de l'enllumenat públic, per la seua banda, continua pendent d'una segona fase d'actuació després dels treballs d'emergència.

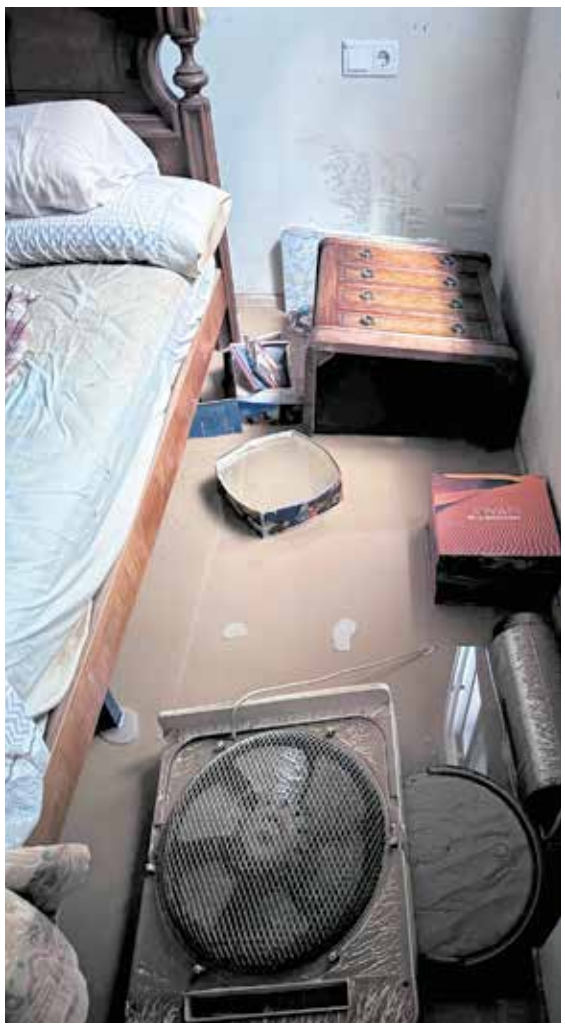
UN ANY PER TORNAR A CASA

La dilatació dels temps de la reconstrucció també s'ha viscut a les cases. Cristina, veïna d'Algemesí, no va poder tornar a casa fins a un any després de la dana. La nit de la tragèdia estava treballant en la residència de majors del municipi i no era conscient de fins on arribaria l'aigua al seu domicili. Quan va poder arribar, al matí següent, la vivenda ja estava inundada i el nivell de l'aigua havia arribat aproximadament a 1,3 metres.

La casa va quedar inhabitable. "Feia olor a podrit, a animal mort", assenyala Cristina, que va haver de traslladar-se junt al seu marit —que a més patix de vertígen i aquella nit, sol, va

> **Vaig tornar a ma casa el 29 d'octubre del 2025, just un any després de la dana; ho vaig haver de fer tot nou"**
>
> **CRISTINA**
> *Veïna d'Algemesí*

> **Quan uns veïns van aconseguir rescatar-me, l'aigua ja m'arribava al pit; que la vida continue no significa donar per tancades les ferides"**
>
> **JAVI**
> *Veí de Guadassuar*

Casa de Cristina (esq.); neteja del Riu Magre (dta. dalt) i treballs a l'enllumenat públic de l'Alcúdia (dta. baix). / EPDA

Refer-se des de la cultura

La Nova Muixeranga d'Algemesí, que celebrarà el 30 aniversari el 2027, ha iniciat una campanya de micromecenatge per comprar una seu pròpia, després de perdre el local que una família li havia cedit arran de la riuada. La recuperació del patrimoni i de la memòria també passa per l'art i la fotografia, amb l'adquisició de l'obra *Resignación después de la dana* pel Museu Valencià de la Festa i l'avanç del projecte *Salvem les Fotos*, que restaura els records familiars danyats per l'aigua.

aconseguir pujar al pis superior com va poder— a casa de la germana d'ella. Durant aquell any, Cristina tornava diverses vegades al dia a la vivenda per a alimentar el gat, que no podia emportar-se perquè la germana ja tenia animals. Quan va poder instal·lar-se definitivament, també un 29 d'octubre però de 2025, pràcticament havia fet la casa de nou.

Però el pas del temps no ha esborrat la por. "Ho recorde amb terror", confessa Cristina, que cada vegada que plou amb força o que arriba una alerta meteorològica, torna a estar pendent del cel i de les aplicacions del temps. "Quan diuen que ve una dana, jo ja estic amb l'ai", explica. I per les nits no dorm, mirant els avisos i comprovant si la pluja s'acosta o s'allunya.

ELS ESPAIS, RESIGNIFICATS

A Guadassuar, Javi va estar a punt de perdre la vida aquella mateixa nit. Preocupat pels seus avis, va decidir anar fins a sa casa per a comprovar que estigueren bé. Però, quan arribava a l'entrada del poble, l'aigua el va sorprendre i el corrent el va arrossegar. Va aconseguir agarrar-se al mànec d'una porta i resistir mentre el nivell continuava pujant. Quan uns veïns van poder rescatar-lo, l'aigua ja li arribava al pit.

La seua experiència va quedar marcada per la por i la sensació de no poder controlar què estava passant. També pel record de les persones que el van ajudar en un moment en què la força de l'aigua el deixava completament vulnerable. Aquella nit havia eixit de casa pensant en els seus avis i va acabar sent ell qui necessitava ajuda. "És una d'eixes contradiccions de la vida que et recorden que tots, en algun moment, podem necessitar que algú ens done la mà", assenyala.

Dos anys després, hi ha un detall que manté aquella vivència present en el seu dia a dia: el lloc on va ser arrossegat es troba molt prop del seu treball i és un punt pel qual passa pràcticament cada jornada. El carrer ha recuperat l'aspecte habitual, però per a ell ja no és un espai qualsevol. "Per a mi, continua sent l'escenari d'una de les nits més difícils de la meua vida. Crec que és una de les coses més complicades d'explicar quan parlem de la dana dos anys després: la reconstrucció material és visible, però l'emocional no", relata.

La seua reflexió va més enllà del que va viure personalment. "Recuperar no consistix només a reconstruir allò que l'aigua va destrossar: també significa cuidar les persones que van viure aquella tragèdia, escoltar-les, comprendre-les i respectar el seu procés", conclou.

LES FERIDES QUE NO ES VEUEN

Precisament en l'atenció de les conseqüències emocionals de la dana treballa SEMBREM, entitat d'acció social especialitzada en psicologia que ha desenvolupat programes de suport a la infància i l'adolescència a Alzira, Carcaixent, Guadassuar i Tavernes de la Valldigna.

A través dels programes Reset i Jovenestar, promoguts pels ajuntaments i finançats pel Ministeri de Joventut i Infància i la Generalitat, l'entitat ha arribat a més de 9.672 alumnes de més d'una vintena de centres educatius. Les sessions han inclòs activitats de sensibilització, educació emocional i estratègies per a afrontar situacions difícils. A més, 248 joves han rebut suport psicològic i acompanyament emocional en sessions individuals o grupals.

Jesús Pelluch Ramos, psicòleg i director de l'entitat, explica que "no totes les persones que viuen una situació potencialment traumàtica desenvolupen problemes de salut mental". Per això, considera important identificar i acompanyar les persones que continuen experimentant dificultats.

En la mateixa línia, la primera fase de l'estudi estatal SEDANA-SM, publicat pel Ministeri de Sanitat i elaborat a partir de 7.496 entrevistes en 46 municipis, estima que el 49 % de la població adulta presentava malestar psicològic moderat o alt entre quinze i díhuit mesos després de les inundacions. L'impacte també s'ha detectat entre els més joves: més del 25 % dels menors d'entre 6 i 14 anys presentava dificultats emocionals o de conducta, mentre que el 39 % dels adolescents de 15 a 17 anys manifestava malestar psicològic.

Dos anys després, la vida ha anat obrint-se pas entre els enderrocs. Però hi ha records que no s'esborren. Perquè reconstruir no és només alçar de nou allò que l'aigua va malmetre: és també aprendre a conviure amb una ferida que, per a moltes persones, continua oberta.

SONDEO SYM CONSULTING

Un sondeo para El Periódico de Aquí da a la derecha mayoría con 18 diputados frente a los 15 de la izquierda en la Comunitat Valenciana

▶ PP Y PSOE PERDERÍAN UN ESCAÑO CADA UNO, MIENTRAS VOX Y FRENTE AMPLIO GANARÍAN UN REPRESENTANTE; EL DESGLOSE PROVINCIAL SITÚA LAS PRINCIPALES DISPUTAS EN VALENCIA Y EN EL REPARTO DE LA IZQUIERDA EN ALICANTE Y CASTELLÓN

■ JUDITH CELMA | VALENCIA

PP y Vox mantendrían la mayoría de los diputados que la Comunitat Valenciana elige al Congreso en las elecciones generales del 29 de noviembre. Un sondeo de SyM Consulting para El Periódico de Aquí sitúa a ambas formaciones en 18 de los 33 escaños, frente a los 15 de PSOE y Compromís-Front Valencià. El reparto autonómico conservaría la relación entre bloques de 2023, aunque cambiaría el peso de los partidos dentro de cada uno.

El PP seguiría como primera fuerza, con 968.841 votos y 12 diputados, uno menos que en las anteriores generales. El PSOE obtendría 845.794 sufragios y diez representantes, también uno menos. Vox subiría de cinco a seis y Compromís-Front Valencià alcanzaría cinco, frente a los cuatro de Sumar-Compromís en 2023. La distinta configuración de estas últimas candidaturas obliga a matizar la comparación.

La victoria popular conviviría así con un mayor peso de Vox, mientras el crecimiento de Compromís-Front Valencià compensaría la pérdida socialista. Las horquillas provinciales mantienen abierto el reparto definitivo de una encuesta realizada del 6 al 16 de octubre, antes del accidente ferroviario de Toledo y los disturbios en Barcelona y Bilbao, cuyo posible impacto electoral no está recogido en los resultados.

VALENCIA: UN ESCAÑO DECIDE LA MAYORÍA

Valencia concentra la disputa que puede determinar si las derechas conservan su ventaja autonómica de 2023 o la ven reducida. PP y PSOE obtendrían entre cinco y seis diputados cada uno, mientras Vox subiría de dos a tres y Compromís-Front Valenciàbajaría de los tres de Sumar-Compromís a dos.

Si el escaño pendiente corresponde al PP, populares y Vox reunirían nueve de los 16 representantes provinciales, frente a siete de la izquierda. Si lo obtiene el PSOE, se mantendría el empate de ocho diputados por bloque.

Los populares encabezarían la estimación con 512.987 votos, frente a los 480.772 socialistas. Pero el crecimiento de la derecha en representación descansaría en Vox: el PP, en el mejor extremo de su horquilla, conservaría sus seis diputados de 2023. Para el PSOE, alcanzar seis supondría ganar uno y compensar el retroceso de Compromís-Front Valencià.

ALICANTE: EL PP PIERDE TERRENO

Alicante presenta el cambio más claro en la relación entre bloques. El PP bajaría de cinco a cuatro diputados y Vox conservaría dos. Juntos reunirían seis de los doce representantes, frente a siete en 2023, y quedarían igualados con PSOE y Compromís-Front Valencià.

El impulso de la izquierda procedería de Compromís-Front Valencià, que obtendría dos o tres escaños frente al único de Sumar-Compromís en las anteriores generales. El PSOE se movería entre tres y cuatro, por debajo o al mismo nivel que sus cuatro representantes de 2023. La adjudicación pendiente modificaría el peso de ambos partidos, pero no su suma conjunta.

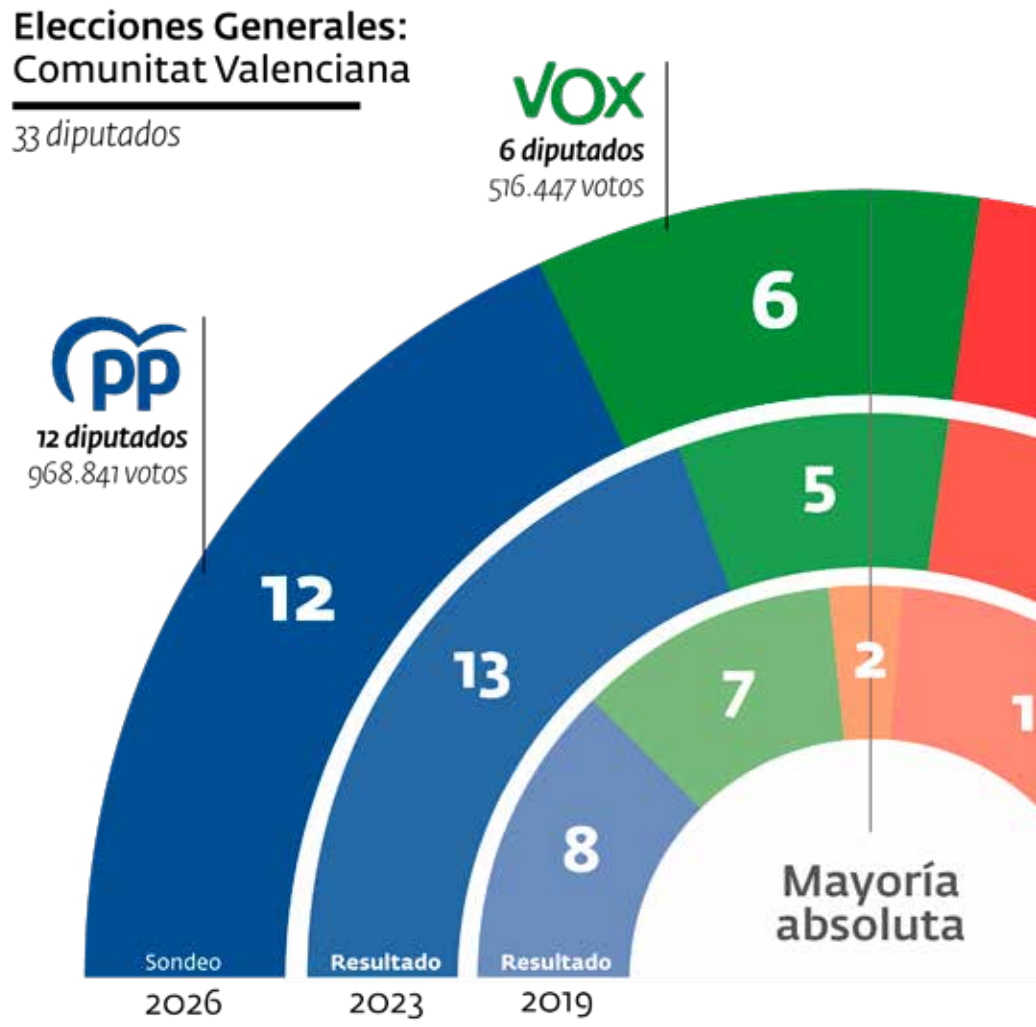
Los populares seguirían primeros, con 342.988 votos frente a los 271.011 socialistas. Esa victoria no evitaría la pérdida de un diputado ni que su bloque dejara de reunir más de la mitad de la representación alicantina. El posible avance de las derechas en Valencia compensaría ese retroceso.

CASTELLÓN: EL PSOE DEFIENDE SU SEGUNDO DIPUTADO

Castellón sería la única provincia donde las horquillas no plantean cambios en la suma de PP y Vox. Los populares conservarían dos representantes y la formación de Santiago Abascal, uno: tres de los cinco escaños, como en 2023.

La incógnita se concentra en la izquierda. El PSOE obtendría uno o dos diputados y Compromís-Front Valencià, entre ninguno y uno. Su posible entrada reduciría a la mitad la representación socialista, sin alterar la relación entre bloques.

El PP mantendría el liderazgo provincial con 112.866 votos, por delante de los 94.011 del PSOE. Para los populares, el resultado consolidaría el avance de 2023, cuando pasaron de uno a dos diputados; Vox conservaría el representante obtenido tanto entonces como en 2019.

Estimación de resultados electorales al Congreso en la provincia de Castellón para el 29-N. / JAI

Estimación en la Comunitat Valenciana. / J.S

Estimación en la provincia de Valencia. /

FICHAS TÉCNICAS

VALENCIA

Censo electoral Provincia Valencia (CER) Septiembre 2026: 1975778

Nivel de confianza: 95'45%

Margen de error máximo: 3,38%

Total de encuestas válidas: 840

Técnica: Telefónica asistida por ordenador (IVR).

Muestreo: aleatorio estratificado por sexo, edad y población

Trabajo de campo: del 6 al 16 de octubre de 2026

CASTELLÓN

Censo electoral Provincia Castellón (CER) septiembre 2026: 433110

Nivel de confianza: 95'45%

Margen de error máximo: 3,58%

Total de encuestas válidas: 749

Técnica: Telefónica asistida por ordenador (IVR).

Muestreo: aleatorio estratificado por sexo, edad y población

Trabajo de campo: del 6 al 16 de octubre de 2026

ALICANTE

Censo electoral Provincia Alicante (CER) Septiembre 2026: 1297671

Nivel de confianza: 95'45%

Margen de error máximo: 3,68%

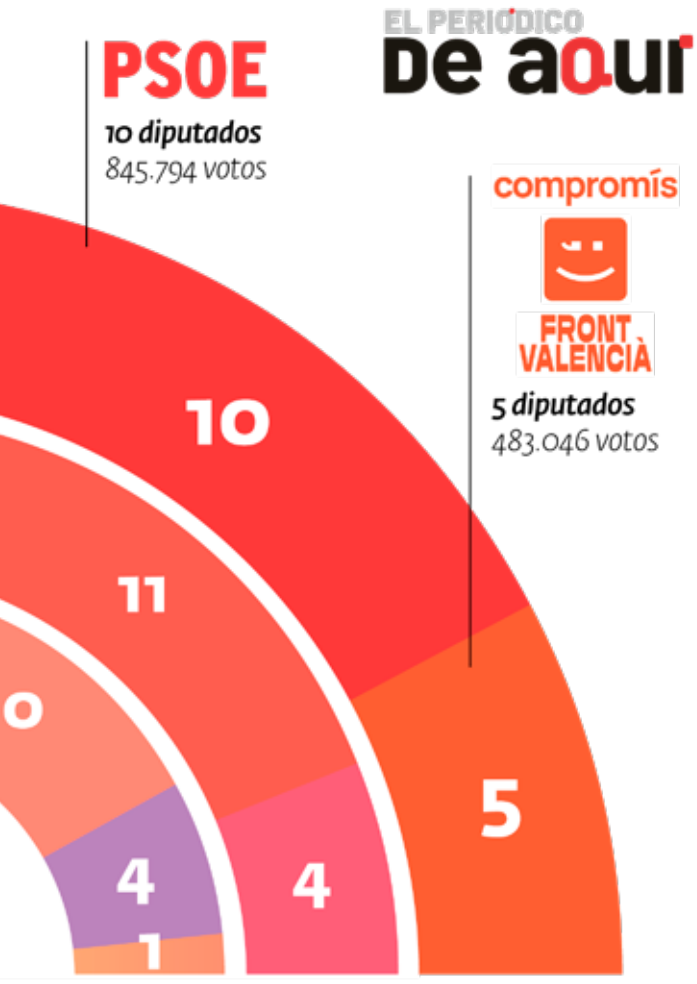
Total de encuestas válidas: 709

Técnica: Telefónica asistida por ordenador (IVR).

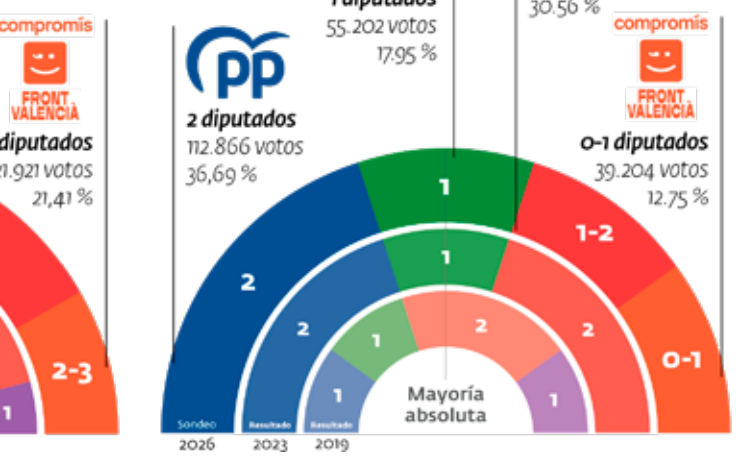
Muestreo: aleatorio estratificado por sexo, edad y población

Trabajo de campo: del 6 al 16 de octubre de 2026

Director: Eduardo San José Requejo Politólogo · Proceso de generación aleatoria y automática de números telefónicos · **Datos:** SPSS

ME SORIANO

Estimación en la provincia de Alicante. / J.S

PARTIDOS

De izquierda a derecha: Catalá (PP), Bernabé (PSOE), Gil Lázaro (Vox) y Micó (Compromís-Front Valencià). / EPDA

El quién es quién en las listas al Congreso por Valencia este 29N

▶ MARÍA JOSÉ CATALÁ Y PILAR BERNABÉ LIDERAN LAS CANDIDATURAS DEL PP Y PSOE, MIENTRAS VOX Y COMPROMÍS MANTIENEN A SUS ACTUALES DIPUTADOS, ÁGUEDA MICÓ E IGNACIO GIL LÁZARO

■ BORJA PEDRÓS | **VALENCIA**

Las elecciones generales del 29 de noviembre tendrán en Valencia algo de anticipo de las municipales de 2027. La alcaldesa, María José Catalá (PP), y su rival socialista, Pilar Bernabé (PSOE), encabezan las candidaturas de sus respectivos partidos al Congreso. Un enfrentamiento que servirá para medir las fuerzas de las dos principales dirigentes políticas de la capital apenas seis meses antes de la próxima cita con las urnas locales.

No serán las únicas caras conocidas. Los principales partidos han apostado por dirigentes con experiencia y peso político, aunque también hay novedades en unas candidaturas que aspiran a repartirse los 16 escaños que corresponden a la circunscripción de Valencia. En total, se han presentado 14 listas, todavía pendientes de su proclamación definitiva.

El PP ha situado al frente a María José Catalá, que compaginará la campaña con sus responsabilidades como alcaldesa de Valencia. En el segundo puesto aparece Ricardo Gabaldón, alcalde de Utiel, cuyo papel durante la dana de 2024 le dio una mayor proyección pública. Le siguen Belén Hoyo, con experiencia en el Congreso; Fernando de Rosa, que fue vicepresidente del Consejo General del Poder Judicial, y Esperanza Reynal.

Los socialistas confían su candidatura a Pilar Bernabé, que ha dejado la Delegación del Gobierno para afrontar esta nueva etapa política. Su presencia durante la emergencia de la dana y los meses posteriores la convirtió en uno de los rostros más reconocibles del Ejecutivo central en la Comunitat. La acompañan dos dirigentes de primer nivel: el ministro Arcadi España y la secretaria de Organización del PSOE, Rebeca Torró. José Muñoz, portavoz socialista en Les Corts, ocupa el cuarto lugar.

La provincia de Valencia elegirá un total de 16 diputados entre las 14 candidaturas presentadas

En Vox hay menos cambios. Ignacio Gil Lázaro, uno de los diputados más veteranos del Congreso, repite como cabeza de lista. Detrás figuran Ana María Bellver y Carlos Flores Juberías, que encabezó la candidatura autonómica del partido en 2023. Completan los cinco primeros puestos María Gonzálbez y José María Llanos.

La izquierda valencianista llega a estas elecciones con una candidatura conjunta. Compromís concurrirá bajo la marca Front Valencià, junto a Esquerra Unida, Podem y Esquerra Republicana del País Valencià. Àgueda Micó ocupará el primer puesto, seguida de Alberto Ibáñez, Lara Manyes y David Ribó, hijo del exalcalde Joan Ribó.

El abanico electoral incluye también otras opciones. Se Acabó la Fiesta presenta a Kevin Pérez; Valencia Unida, a Vicente González-Lizondo; y Frente Obrero, a Carmen López. A ellas se suman PACMA, Agenda Valenciana y otras formaciones con menor representación.

OPINIÓN

Eduardo San José Requejo

POLITÓLOGO Y DIRECTOR DE SYM CONSULTING

Candidatos intercambiables

La Constitución Española reconoce a los partidos políticos en su artículo 6:

- Funciones principales: Expresan el pluralismo político, concurren a la formación y manifestación de la voluntad popular, y son el instrumento fundamental para la participación política.
- Libertad de creación: Su creación y el ejercicio de su actividad son libres, siempre con el respeto a la Constitución y a las leyes.
- Organización interna: Su estructura interna y su funcionamiento deben ser democráticos.

En este periódico llevamos tiempo evaluando mediante encuestas la gestión y el trabajo del Ayuntamiento de Valencia. Sería muy deshonesto no reconocer la alta valoración así como las posibilidades de María José Catalá como candidata a la reelección a la alcaldía de Valencia en 2027.

Recientemente, el Partido Popular ha decidido que la sra. Catalá encabece la lista al Congreso por Valencia. Sin valorar electoralmente esta decisión cuando menos es difícil de explicar a los votantes valencianos.

Puede resultar paradójico, pero los votos no pertenecen a un partido u otro, pertenecen al votante que ejerce su derecho. Algo tan obvio ha sido ignorado por el PP, creyendo de manera simplista, que una candidata con cierto tirón electoral es más que suficiente para obtener buenos resultados al Congreso en Valencia o indistintamente a la Alcaldía de Valencia.

Pues bien, la experiencia me ha mostrado a lo largo de los años que no es positivo no tener en cuenta la opinión pública en la toma de este tipo de decisiones.

No sabemos qué sucederá en ambos procesos electorales, pero lo que parece evidente es que no es lo deseado por la mayoría de ciudadanos/as de Valencia que están satisfechos con si alcaldesa. Espero y deseo que haya valido la pena al PP en su carrera hacia la Moncloa. No es lo mismo una alcaldesa querida que un diputado. La política cercana está en el Ayuntamiento, no en Madrid.

politologo@sociored.net
@barometrocm

VICENT ESTRUCH Alcalde de Guadassuar

"VOLEM UNA ESCOLA DE MÚSICA A L'ALTURA DELS MÚSICS DE GUADASSUAR; ERA UNA PRIORITAT ABANS DE LA DANA I ESPEREM FER-LA REALITAT"

L'alcalde de Guadasuar, Vicent Estruch, durant l'entrevista concedida a El Periódico de Aquí. / EPDA

▶ EL PRIMER EDIL DE GUADASSUAR FA BALANÇ D'UNA LEGISLATURA ENCARA MARCADA PER LA DANA I ABORDA ELS PROJECTES EN MARXA I LES PRIORITATS PER AL TRAM FINAL DEL SEU MANDAT

■ MARTA C.C. | **GUADASSUAR**

Guadassuar afronta el tram final de legislatura amb la reconstrucció després de la dana com a prioritat, però també amb nombrosos projectes per millorar les infraestructures, els serveis i els espais públics.

En esta entrevista, l'alcalde repassa les actuacions en marxa, les inversions previstes i els principals reptes pendents del municipi, i desvela els seus plans de futur de cara a les eleccions municipals de 2027.

▶ Quin balanç fa de la legislatura fins ara?

▶ Estic molt content perquè estic a gust. Estic treballant pel meu poble, que és el millor que pot fer una persona si li agrada la política. És de veres que quan entràrem teníem uns objectius que, òbviament, per la dana, se'ns trencaren i hem hagut de canviar la direcció.

Jo sempre dic que, mentre que em trobe amb ganes i amb forces i crega que estem fent les coses millors per al poble, jo estaré sempre content i en disposició de seguir treballant ací.

▶ Com ha marcat la reconstrucció després de la dana eixe canvi de direcció?

▶ A Guadassuar portem dos anys sense auditori. Tu no tens previstes reformes tan integrals de tot el teu patrimoni, de tots els edificis. El marge que tens en un pressupost ordinari és molt poc entre ingressos i gastos, a no ser que dupliques els ingressos o que tingues sort d'intentar aconseguir subvencions, que és una de les coses que Guadassuar ha treballat molt bé.

Era una prioritat d'abans fer unes inversions que ens marcava el Pla Obert de la Diputació, que ens assigna 1,5 milions desglossats en 70% per a projectes de lliure elecció, 10% per als jardins, 10% per a esports i 10% per a l'aigua. Eixa previsió ha canviat.

En el cicle de l'aigua es va actuar amb prou rapidesa i no hem tingut gran afecció en el sanejament. La concessionària ha tret una subvenció per a unes obres de vora 300.000 euros, i ara tenim unes bombes més modernes que fan que l'aigua potable siga millor que abans de la dana.

Hem fet també més de 50 embornals nous, per donar-li eixa facilitat a l'aigua per anar-se'n quan plou d'una manera normal.

▶ L'empresa concessionària Veolia ha executat ja el 70% de les obres dana. En què consistixen?

▶ Una gran part era el pou. Una altra part era obrir l'Alfarella, que és el desaigüe natural de tot el poble. I les actuacions als embornals.

Altre problema, per a mi més greu, són els defectes estructurals que tenim en el pobles quant a l'aigua. Si tu tens un tub de 60 centímetres de diàmetre per on ix tota l'aigua d'un poble que, al llarg dels 25 últims anys, s'ha ampliat amb un gran polígon i un nucli poblacional més gran, i seguixes traient l'aigua pel mateix lloc, és molt complicat. Si això li afiges que tenim episodis puntuals de pluges torrencials, que deixen 100 litres en mitja hora, això col·lapsa. Actuar sobre l'Alfarella és una cosa que no teníem prevista, però les circumstàncies ens han donat l'oportunitat de poder fer-ho. I amb això estem

> **Intentarem traure l'aigua del poble per tres zones diferents, no únicament per l'Alfarella, i farem dos parcs inundables al carrer riu magre i al parc de Gotarrendura"**

> **Ja ha començat l'actuació a l'Auditori, un dels grans projectes pendents després de la dana, amb un pressupost de vora 1,5 milions; sent optimistes, podria estar a finals de 2027"**

Els punts negres estan al polígon, al carrer Colón (quan l'aigua baixa del polígon) i en les immediacions del riu Magre, on està el Col·legi Sant Francesc. Junt a altres zones on les incidències són més puntuals.

Abans de l'estiu, demanàrem projecte a un estudi d'enginyeria perquè ens diguera exactament on hauríem d'executar les obres. L'aigua del polígon, per exemple, a banda d'afectar les naus, inunda també la zona esportiva cada vegada que plou.

Què hem pensat? Intentarem traure l'aigua del poble per tres zones diferents, no únicament per l'Alfarella. Una via d'eixida, que ja estava prevista fins i tot abans de la dana, està projectada al costat de la séquia del Molí, en la zona del riu Magre i del Sant Francesc.

Estem treballant una subvenció important del Ministeri, a través de la Generalitat, per a fer unes actuacions de pluvials tant en el polígon com en la zona del Sant Francesc. Estem parlant de més de 5 milions d'euros, i la idea és fer dos bases de laminació.

Al carrer Riu Magre, es faria un parc inundable que canalitze l'aigua en una tuberia de pluvials, d'ahí l'aigua passaria a una bassa i, finalment, a la séquia del Molí, que pertany a la séquia Reial del Xúquer. Comprarem una parcel·la de la Diputació i estem intentant aconseguir-ne altres per a eixa actuació.

I en l'altre costat, fer el mateix per evitar que l'aigua ploguda ens torne al poble, perquè va buscant sempre la zona del Molinet, l'entorn de la Cooperativa, on a més connecta amb l'aigua que baixa del carrer Colón. Eixa aigua, que ara desemboca en l'Alfarella, es conduiria a través d'una xarxa de pluvials al parc de Gotarrendura, un altre parc inundable. Allí s'emmagatzemaria l'aigua i, d'ahí, s'impulsaria també a una séquia que baixa pel camí dels Fondos.

També en matèria d'aigua, sabíem que la primera necessitat dels empresaris era solucionar el problema al polígon. I amb els 300.000 euros que ens dona l'IVACE a través d'una subvenció biannual, és impossible escometre eixes grans obres. El que estem fent amb la subvenció és una canalització de fibra d'1,2 km, a més d'instal·lar senyalització tant horitzontal com vertical i mapes a l'entrada del polígon perquè cadascú sàpiga on està ubicada la seua empresa, així com una zona d'aparcabicis. També posarem càmeres de vigilància. Esperem que abans del 31 de desembre estiga tot acabat.

Per estar al corrent de totes les necessitats dels empresaris, s'ha fet una EGM nova.

▶ En quin punt es troben els projectes de recuperació dels edificis i instal·lacions municipals?

▶ Ja ha començat l'actuació a l'Auditori. L'Auditori i el Centre Cultural Patronat estan adjudicats a la mateixa empresa. És un pressupost de quasi 1,5 milions d'euros que ens permetrà recuperar un espai que, a més, complisca amb el codi tècnic, perquè ara mateixa no té llicència d'activitat. També amb el codi de seguretat (incendis, climatització, aforament) i d'accessibilitat: llevarem els vestuaris i els banys de baix i els posarem en planta zero. I creguem que s'ampliarà uns metres perquè quan fem algun esdeveniment, sobretot de la Societat Musical, ens càpiga bé. Calculem que en menys de 15-16 mesos no ho tindrem. Sent optimistes, podria estar a finals del 2027.

> El projecte de la Gran Via també estava plantejat abans de la dana; té un pressupost de més d'un milió i un termini d'execució de pràcticament 18 mesos"

> En esta legislatura, hem treballat molt en l'àrea esportiva; hem actuat al frontó, al camp de futbol set, a la piscina coberta, i ens faltaria un repte que és la piscina d'estiu"

Al Centre Cultural Patronat hi ha diferents fases. Una primera, que és reparar el que ens va danyar la dana, amb 750.000 euros . Però dona la casualitat que, abans de la dana, un dels projectes que teníem com a prioritat era fer una escola de música. Teníem dissenyat el futur projecte junt a un despatx d'arquitectura, i consensuat amb la Societat Unió Musical Santa Cecília. Estem acabant de fer el projecte de l'escola de música definitiva i espere que estiga abans de les pròximes eleccions.

El destí és acabar tenint una escola de música a Guadassuar, al nivell i a l'altura dels músics que tenim ací.

Ens queda pendent el pàrquing , que jo calcule que per a febrer estarà en funcionament. També una xicoteta reforma en el trinquet, que estem a punt de licitar perquè vaja més o menys a l'unísson del projecte de modernització a través del Pla de Trinquets de la Diputació, que ja està adjudicat.

▶ Recentment, han començat també les obres a la Gran Via. Quins són els terminis?

▶ N'hi ha tres trams ara mateixa, des del riu Magre fins al carrer Algemesí, i el que anem a fer és repavimentar el passeig central, fer-lo més accessible i sanejar tot el tema de la vegetació.

El projecte, amb una inversió de 1,1 milions, té una duració de pràcticament 18 mesos, encara que jo espere que entre 12 i 15 puga estar acabat. Era una obra que també estava planejada abans de la dana.

▶ Més enllà de la reconstrucció, quins són els reptes pendents al municipi per al que queda de legislatura?

▶ El repte més important és tancar àrees. Estem atacant molt en esta legislatura l'àrea esportiva. Ens trobàrem amb un frontó que presentava deficiències. Calia instal·lar un vidre per a la graderia, per un tema de seguretat i visibilitat, però el projecte no s'havia arribat a fer i nosaltres, a través dels diners de la diputació, l'arreglàrem. El camp de futbol set també es va reparar amb el Pla Obert de la Diputació.

Tinguérem la gran sort que New Balance va considerar que érem els destinataris adequats per a una nova pista d'atletisme. Era també una demanda del poble des de fa molts anys. Ara començarem a fer una pista de pàdel, que també la teníem en ment, i calculem que a finals d'any estarà acabada.

Tenim un gran repte amb la piscina coberta, qur també ens trobàrem amb grans deficiències. Hem adquirit una nova màquina deshumidificadora i hem reparat les calderes. Des de setembre, a més, hem tingut un problema de subministrament que ens ha impedit obrir la piscina. Al final és una instal·lació que necessita molt de manteniment i cal aconseguir que les empreses privades responguen a la seua adjudicació.

En l'àrea esportiva ens faltaria un repte que és la piscina d'estiu, que també està obsoleta. La instal·lació no complix cap tipus de normativa hui en dia, perquè té més de 40 anys. Aleshores tenim ja un pressupost de 250.000 euros per fer-la pràcticament nova. Això s'haurà d'afrontar, segur, en la pròxima legislatura.

Moment durant l'entrevista. / EPDA

Estem intentant comprar unes parcel·les enfront de la piscina d'estiu i del poliesportiu del pavelló, perquè així tancaríem el cercle per a una futura zona esportiva, crec que impressionant per a Guadassuar i per a La Ribera. I el pavelló, que també té moltes precarietats, a banda dels desperfectes ocasionats pel rebentó del 20 d'agost, també ha de tindre un treball de manteniment i restauració.

Pel que fa a les infraestructures educatives, este estiu la Generalitat ha invertit 40.000 euros per a fer el sostre del menjador del CEIP Balmes, finançats al 100% per ella. Estem també treballant per solventar abans que acabe l'any un problema a les baixants de pluvials de l'edifici de primària. I en l'escola de 0 a 3 anys, hem solucionat el tema de la climatització.

Hem començat també a fer climatització tant a l'edifici de primària com en el d'infantil. I seguirem treballant en altres detalls, com puga ser canviar les canastes de bàsquet, pintar el pati, canviar les portes d'accés, millorar la infraestructura del col·legi. També és un repte la climatització total, que ahí estem esperant eixe projecte que ens va vendre la Generalitat d'eficiència energètica per poder acollirnos i executar les actuacions corresponents.

▶ Què més li agradaria destacar abans d'acabar l'entrevista?

▶ La biela o connexió entre la CV-523 i la CV-522 per traure la carretera per fora del poble i que els cotxes deixen de passar per davant del Col·legi Sant Francesc és un altre gran projecte pendent. Si aconseguim els terrenys, la Diputació podria fer el projecte i executar les obres, però ens està costant aconseguir-los.

Destaquen també els 6 milions d'euros de fons europeus a través del Pla EDIL. El projecte EDIL de Guadassuar està en un àrea funcional junt a Alginet, 3 milions cada poble. Hem de tindre executat abans del 31 de març el 10% del projecte, en este cas, 300.000 euros, i amb una previsió del 40% del que es farà. En eixes actuacions entren les bases de laminació i un canvi de la infraestructura de sanejament que tenim moltes vegades col·lapsada en el carrer La Creu. Probablement, repavimentarem des del Ravalet fins als Jubilats, pujant per Maestro Cuevas i Venerable - Marqués de Sotelo, amb una plataforma única. Un projecte de més de 2 milions.

També n'hi ha actuacions pendents a la plaça Reginaldo i 190.000 euros de la Diputació per al Cementeri Municipal. I hem acabat les obres al Mercat, amb 300.000 euros de la Generalitat. Este és el segon intent, ja que havia d'estar executat abans del 30 de setembre.

Hem habilitat una zona complint la normativa i hem fet l'espai accessible i sostenible, amb la instal·lació de plaques solars. També hem habilitat serveis i vestuaris amb aigua calenta.

Tenim tantes actuacions en marxa com en previsió. És important tindre els projectes fets o molt avançats per poder aprofitar quan arriben les oportunitats de finançament.

▶ Revalidarà la seua candidatura per al 2027?

▶ Sí, clar. Ens hem deixat moltes coses per comentar, però crec que Guadassuar necessitava i necessita açò, una gran gestió. Una manera de treballar sense cap dubte, amb implicació total perquè els nostres veïns tinguen la millor zona de confort al seu poble.

Jo crec que, com hem estat parlant, hem fet moltes coses però ens falten moltes per acabar. I sí que, òbviament, ens agradaria tindre l'oportunitat de revalidar estes eleccions properes de maig per a poder continuar amb el nostre projecte. I seguir aportant la nostra capacitat de treball perquè el poble vaja més amunt.

ENRIQUE MONTALVÁ Regidor d'Agricultura d'Alzira

"HEM SITUAT L'AGRICULTURA AL CAPDAVANT D'UNA ÀREA IMPORTANT PER A ALZIRA"

FOTO: DIGITAL FLASH

■ MARTA COLLADO | **ALZIRA**

L'agricultura és una part essencial de la identitat i l'economia alzirenyes. Per això, Enrique Montalvá va voler que l'àrea que gestiona la portara per bandera. Des de la neteja de barrancs i l'asfaltatge de camins fins a la implantació del contenidor marró o el treball de control d'abocaments il·legals, el regidor d'UCIN repassa el treball desenvolupat des de la regidoria d'Agricultura, Serveis per a la Ciutat, Plagues i Seguretat.

▶ Quin balanç fa de la legislatura fins ara?

▶ Quan férem el pacte, ja plantejàrem que fora un pacte de gestió, no polític. Les àrees que porte són totes de gestió i ens hem dedicat a posar les coses en ordre i a estar al costat dels vora 200 treballadors que tenim perquè tot funcione com toca i que els serveis que representem donen una bona resposta al poble.

Fovasa s'encarrega de la neteja viària i la gestió de residus; Actua, de la jardineria i la neteja de parcel·les municipals; Lokímica, del control de plagues al terme municipal i el clavegueram i NC Plagas, als edificis públics. Finalment, les actuacions contra el mosquit tigre i la mosca blanca es fan conjuntament amb el Consorci de La Ribera.

Els tres primers anys han sigut per a posar en marxa esta nova àrea, organitzar els recursos i vore com millorar la qualitat per a fer un bon ús dels vora huit milions d'euros que gestionem.

▶ Quines actuacions destaca dins de l'àrea d'Agricultura?

▶ El primer que hem intentat és potenciar el valor de l'agricultura. Quan creàrem esta àrea, vaig voler que portara el nom d'Agricultura i Serveis per a la Ciutat. Em deien que posara Serveis Públics o alguna cosa més important, però jo vaig pensar que, si no posava Agricultura, ja no es parlaria d'agricultura en este poble. A mi sempre m'ha agradat i em coneixen com el regidor d'Agricultura. Volia que estiguera al capdavant d'una àrea important de l'Ajuntament per a reforçar l'estima per este sector.

També hem volgut donar valor al Consell Agrari, una cosa molt important i que quasi cap poble fa. Hem posat en marxa algunes de les iniciatives que ens han proposat, com el sistema per a reclamar la neteja de parcel·les abandonades, d'acord amb l'ordenança municipal, que obliga els propietaris a mantindre els camps en bon estat de salubritat.

Qualsevol veí que tinga al costat un camp abandonat pot presentar una reclamació en La Clau. A partir d'ahí, la Policia Rural, que és Policia Local adscrita al camp, comprova la situació i obri un expedient. S'envia una carta al propietari perquè netege la parcel·la en un termini de 15 dies. Si no ho fa, se li comunica el cost de la neteja i se li donen 15 dies més. Si continua sense actuar, l'Ajuntament la neteja subsidiàriament i li passa la factura. Quan ni tan sols és possible localitzar el propietari, assumim la neteja amb diners municipals i, des d'Intervenció, es pot arribar a embargar la parcel·la i oferir-la al veí o a qui vulga comprar-la.

▶ Quin balanç fa del programa del SEPE Agrícola, que ha acabat este mes d'octubre i ha donat treball a 45 famílies?

▶ Cal sumar també les 45 persones del SEPE DANA, l'Estat va respondre a la catàstrofe enviant més personal. S'ha doblat el servei de neteja de barrancs i això ens ha permés mantindre'ls, així com els camins, en molt bon estat. La faena ha sigut impressionant.

Pel que fa als camins rurals, quan acabe la legislatura s'haurà reasfaltat més de la meitat del terme municipal. Això és històric. Evidentment, caldrà continuar treballant en alguns camins, però s'ha fet una actuació impressionant. Després d'uns mesos de pausa, TRAGSA ha représ els treballs. M'agradaria destacar que la coordinació entre administracions ha sigut molt bona.

▶ Com descriuria el treball que es realitza des del departament de Serveis per a la Ciutat?

▶ El més important és la neteja urbana i la retirada de residus. Ha millorat molt la neteja i també hem implantat sancions per l'abocament de trastos al costat dels contenidors. Tenim un servei gratuït de recollida, amb un número de telèfon per a avisar, però de cada 70 abocaments que es fan al poble potser només dos persones han cridat abans.

Hem anat adaptant els serveis a la llei i instal·lant illes de contenidors perquè tot el món tinga l'oportunitat de reciclar. També hem començat amb el contenidor marró, que funciona amb una clau per a poder obrir-lo i recollir dades. Això ens permetrà bonificar les persones que complisquen amb les seues obligacions i penalitzar les que no ho facen. A nivell de la Comunitat Valenciana, Alzira és pionera en este sistema.

▶ I eixes sancions de què parla estan funcionant? S'aprecia un canvi?

▶ La gent el que té és por a les multes. Nosaltres hem procurat difondre que estes accions estan prohibides i també informar quan s'ha sancionat algú.

Tenim càmeres en alguns punts i estem denunciant vehicles que van a descarregar residus industrials o deixen objectes fora del contenidor. Jo crec que ens ha anat bé, encara que hi ha gent que sembla que no acaba de comprendre-ho.

> "El nostre no és un pacte polític, sinó de gestió; en les àrees que porte ens hem dedicat a posar-ho tot en ordre i a estar al costat dels vora 200 treballadors que tenim"

> "Quan acabe la legislatura, haurem reasfaltat més de la meitat del terme municipal, una actuació històrica; la coordinació entre administracions ha sigut molt bona"

Hem fet una inversió important, d'uns 400.000 euros, al voltant del contenidor marró. Hem adquirit un camió per a retirar estos residus i hem destinat molts diners a posar en marxa el sistema. És una ferramenta que ens permet avaluar si la gent ho està fent bé i, a partir d'eixes dades, poder rebaixar el rebut a qui complisca o augmentar-lo a qui no complisca les seues obligacions.

▶ Dins de l'àrea de Seguretat, quines actuacions destaca?

▶ Hem comprat un radar per a controlar la velocitat. Alzira és Ciutat 30 i calia avançar en esta qüestió perquè és una obligació. Nosaltres començàrem a treballar en això en 2019, però des de 2021 ja és obligatori en tota Espanya.

Per a complir amb el que significa ser Ciutat 30, s'han pres mesures com la retirada d'alguns semàfors. Al contrari del que molta gent pensa, això dona seguretat, no la lleva. Però, evidentment, perquè funcione, cal respectar la velocitat acordada. Per això hem treballat en la implantació del radar, que ens permet identificar en quins punts de la ciutat passen els vehicles massa ràpid i denunciar els que incomplixen.

Un altre tema important són els patinets elèctrics. La Policia Local n'ha intervingut 160 en el que portem d'any. Això també ens genera un problema, perquè són residus que no sabem on depositar i ja se n'acumulen molts a la central. Estem preparant un plec de condicions perquè l'empresa de ferralla que s'emporta els cotxes intervinguts puga retirar també els patinets.

Les normes s'han endurit. Des d'octubre, estos vehicles han d'estar registrats en la DGT, portar llums, no superar els 25 quilòmetres per hora ni estar trucats per a excedir eixa velocitat, i disposar d'una assegurança. Són les normes que estem aplicant.

▶ En matèria de plagues, quin treball desenvolupa la seua àrea?

▶ Fem tractaments massius contra rates i panderoles en tot el municipi, i contra les rates també en el terme municipal. Després, si un veí té algun problema, ens ho comunica i normalment el mateix dia acudixen els tècnics de l'empresa per a comprovar què passa.

Sempre hem dit que les reclamacions ens beneficien, volem que la gent ens avise. Quan rebem una queixa, preguntem què ha passat i, moltes vegades, darrere hi ha un solar o un magatzem abandonat, una canonada trencada de particulars o algun tipus d'animal. Els tècnics revisen la zona, reforcen el tractament i busquen d'on ve la plaga. Si és necessari, advertim els propietaris dels espais abandonats o actuem subsidiàriament per a evitar que el problema continue.

També tenim un conveni amb la Federació de Colombicultura i la Generalitat Valenciana que ha aconseguit reduir a la meitat la població de coloms assilvestrats. A més, l'alimentació de coloms a la via pública pot comportar multes elevades.

▶ Li agradaria afegir alguna cosa abans d'acabar l'entrevista?

Els últims reventons tèrmics, amb una diferència d'una setmana entre l'un i l'altre, van causar molts danys a Alzira. L'actuació dels nostres treballadors va ser clau: primer, la Policia va encintar les zones afectades i, després, els equips d'Actua i Fovasa van treballar en la neteja, la retirada d'arbres i branques i el tall de soques.

Això ens va trencar la marxa normal i, en un poble com Alzira, ha sigut molt complicat mantindre l'ordre. Però ho hem fet. Hem aguantat, ho hem posat tot al seu lloc i hem pres les decisions tan ràpidament com hem pogut, sempre amb informes tècnics que avaluaven els perits.

Crec que hem fet tot el millor que hem pogut. No hi ha res perfecte, però nosaltres hem intentat actuar ràpidament.

PREMIS EPDA

La Ribera celebra cinc anys de Premis d'El Periódico de Aquí

► LA CASA DE LA CULTURA D'ALBALAT ACOLLIRÀ LA GALA

■ MARTA COLLADO | **ALBALAT**

Els Premis d'El Periódico de Aquí la Ribera Alta i Baixa es consoliden amb una cinquena edició que se celebrarà el pròxim dimecres 2 de desembre a la Casa de la Cultura d'Albalat de la Ribera.

Després de passar per Alzira, Carlet, Carcaixent i Alginet, la gala arriba per primera vegada a la Ribera Baixa amb l'objectiu de reconéixer i posar en valor la labor d'institucions, entitats, associacions, empreses i persones que contribuïxen cada dia a fer de la comarca un lloc millor per a viure.

La cita, que començarà a les 19:30 i estarà conduïda per la periodista Carme Bort, reunirà representants del teixit social, econòmic, cultural i institucional de La Ribera per distingir trajectòries i projectes destacats en diferents àmbits com el comerç, l'agricultura, la indústria, o els esports, entre d'altres.

Els guardons acumulen ja una llarga trajectòria en altres punts de la Comunitat Valenciana. El Camp de Morvedre, comarca on va nàixer El Periódico de Aquí, suma 15 edicions; l'Horta Nord, 13; el Camp de Túria, 11; l'Horta Sud, 10; la Ciutat de València, set; les comarques castellonenques de l'Alt Palància i l'Alt Millars, sis; les comarques de la Plana d'Utiel Requena, la Vall d'Aiora-Cofrents i la Foia de Bunyol-Xiva, cinc; La Serrania, cinc més; la província de Castelló, quatre; i La Safor, una.

El director i fundador d'El Periódico de Aquí, Pere Valenciano, ha destacat que estos guardons "naixen amb la voluntat de reconéixer públicament totes aquelles persones, col·lectius, empreses i institucions que, moltes vegades de manera discreta i constant, treballen per millorar la seua comarca".

Per la seua part, la delegada d'El Periódico de Aquí a La Ribera, Marta Collado, ha subratllat que "estos premis són una oportunitat per reunir-nos i celebrar els èxits que s'aconseguixen així, en comunitat". En este sentit, ha posat en valor la celebració d'esta edició a la Ribera Baixa, que reforça l'objectiu del mitjà: ser la veu dels nostres pobles i comarques.

Com pots assistir?

Data
Dimecres 2 de desembre

Ubicació
Casa de la Cultura d'Albalat de la Ribera (Carrer del Delme, núm. 27)

Hora
19:30 hores
Es prega estar un quart d'hora abans

Confirma la teua assistència
secretaria@elperiodicodeaqui.com
611 624 192

SALUD

Dental Company llega a Algemesí para cuidar tu sonrisa

■ REDACCIÓN | **ALGEMESÍ**

Escuchar, explicar cada tratamiento con claridad y ofrecer un trato cercano. Así trabajan en Dental Company Algemesí, una clínica que abre sus puertas para acercar una atención bucodental profesional y adaptada a las necesidades de los pacientes.

Personal de la clínica Dental Company de Algemesí. / EPDA

La nueva clínica cuenta con profesionales para atender cualquier tipo de necesidad bucodental, así como tecnología de última generación

SENTIRSE EN BUENAS MANOS DESDE EL PRIMER DÍA

Silvia es la responsable de atención al paciente y la primera persona que encuentras al llegar a la clínica. Para ella, resolver dudas y dedicar a cada persona el tiempo que necesita es fundamental para hacer que se sienta cómoda y segura desde el primer momento. "Muchos pacientes llegan agobiados, preocupados o con algunos complejos. Mi mayor satisfacción es ayudarles a mejorar su salud y cambiar su vida", explica.

En el equipo de higienistas están Alejandra y Mateo, que ayudan a los doctores en el gabinete y realizan las pruebas diagnósticas a los pacientes. "Cuando trabajas en una clínica dental, el paciente es lo primero", destaca Alejandra. Mateo añade que, "acompañar y ofrecer al paciente las mejores soluciones es la base de nuestro trabajo diario".

TODAS LAS ESPECIALIDADES Y LA TECNOLOGÍA MÁS AVANZADA

La nueva clínica de Dental Company cuenta con profesionales para atender todo tipo de necesidades bucodentales.

A esto se suma la tecnología más innovadora, como el TAC dental y el escáner intraoral, que facilitan el diagnóstico y la planificación de los tratamientos, especialmente en los más complejos, como son implantología y ortodoncia.

UNA CLÍNICA COMPROMETIDA CON LA PREVENCIÓN

Para el equipo de Dental Company Algemesí, el cuidado de la boca empieza con la prevención. Por eso, la primera visita es gratuita e incluye revisión, estudio radiológico, diagnóstico y plan de tratamiento.

Además, ahora ofrecen un 20% descuento en todos los tratamientos, tarifa plana de empastes a 39€ y limpieza gratis.

La clínica está situada en Plaça del Mercat, 17. Para solicitar cita, basta con llamar al 960 70 88 70, acercarse directamente a la clínica o entrar en dentalcompany.es.

25N

‘Qui paga mana?’: Alzira dedica el 25N a la lluita contra l’explotació sexual

▶ LA CAMPANYA MUNICIPAL DEL 2026 POSA EL FOCUS EN LA PROSTITUCIÓ, LA TRACTA I LA RESPONSABILITAT DE LA DEMANDA

■ REDACCIÓ | **ALZIRA**

L’Ajuntament d’Alzira ha presentat la campanya del 25 de novembre, Dia Internacional per a l’Eliminació de la Violència contra les Dones, que enguany se centra en una de les formes de violència més invisibilitzades: la prostitució, l’explotació sexual i la tracta de dones, xiquetes i xiquets.

Sota el lema “Qui paga mana? La violència no es contracta”, la iniciativa vol qüestionar el sistema que sustenta la prostitució i interpel·lar directament qui el fa possible: la demanda.

La campanya partix d’una pregunta: qui té el poder en una relació en què una persona paga i una altra posa el seu cos a disposició? Lluny de considerar la prostitució una simple transacció, l’Ajuntament vol visibilitzar les desigualtats que hi ha darrere i recordar que els diners no poden convertir la vulneració dels drets humans en un servei.

En la presentació, l’alcalde, Alfons Domínguez, va situar el problema en el context més pròxim, recordant que Espanya és el primer país d’Europa en consum de prostitució: “Este consum no és un acte individual ni neutre; és la causa directa que manté viva l’explotació de milers de dones i xiquetes”.

Per la seua part, la regidora d’Igualtat i Serveis Socials, Amèlia Blanquer, va defensar la postura abolicionista del consistori, reforçada pel recent diagnòstic municipal sobre la tracta, l’explotació sexual i la prostitució a la ciutat: “Des d’Alzira diem alt i clar que no volem ser una societat còmplice. Volem una ciutat lliure d’explotació, on la dignitat de les persones no es puga comprar ni vendre”, va afirmar.

Presentació de la campanya del 25N (dalt) i record de les dones assassinades durant 2025 (baix). / EPDA

La programació va arrancar a finals d’octubre amb un taller d’autodefensa feminista que va esgotar les places i que s’allargarà fins al 27 de novembre —hi haurà una nova edició al gener de 2027, amb inscripcions a partir de desembre—. Al llarg del mes s’ha celebrat també el cicle de curtmetratges “Qui paga mana?” i un col·loqui sobre igualtat amb l’agent Agustí Zaragozá.I estos dies tenen lloc tallers d’autocura per a dones en situació de vulnerabilitat. A partir del 19 de novembre, i fins al 29, la façana de l’Ajuntament s’il·luminarà de color lila.

La recta final arribarà amb tres cites destacades. El 23 de novembre, la supervivent de tràfic i prostitució Carol L., cofundadora de “Supervivientes en acción”, oferirà una xarrada testimonial. L’endemà, el club de lectura Amb Ulleres Lila comentarà la novel·la “València Roja” amb la seua autora, Ana Martínez Muñoz.

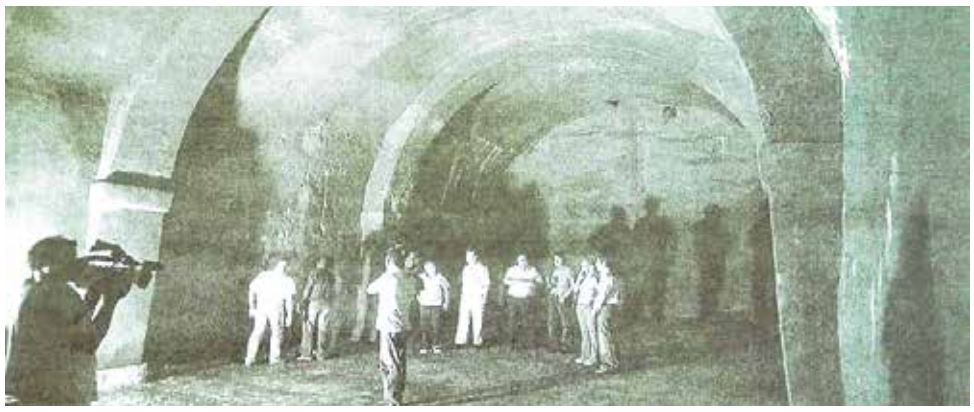
El 25 de novembre, l’Ajuntament acollirà l’acte institucional, amb la lectura del manifest acompanyada de música i una performance amb participació de l’alumnat de secundària i de la ciutadania. A la vesprada, la manifestació pel 25N, en col·laboració amb el Col·lectiu 8M d’Alzira i la Colla de les Raboses, eixirà de la plaça Major i recorrerà el centre de la ciutat.

Perquè, com recorda la campanya, la violència no es contracta i els drets humans no estan en venda.

> “Des d’Alzira diem alt i clar que no volem ser una societat còmplice; volem una ciutat lliure d’explotació, on la dignitat de les persones no es puga comprar ni vendre”
>
> **AMÈLIA BLANQUER**
> *Regidora d’Igualtat d’e l’Ajuntament d’Alzira*

PATRIMONI

La Cisterna d'Alberic és l'únic element que es conserva de la fortalesa senyorial. / EPDA

La Cisterna de l'antic palau d'Alberic, oberta al poble

► LA DIPUTACIÓ FINANÇA LA RECUPERACIÓ D'ESTE ESPAI AMB 173.000 EUROS

■ REDACCIÓ | **ALBERIC**

L'Ajuntament d'Alberic, gràcies al suport de la subdelegació de Memòria Democràtica de la Diputació de València, farà realitat la rehabilitació d'un dels espais amb més història del municipi: la cisterna de l'antic palau senyorial, la qual troba el seu accés a les escales de 'lo finet' de la plaça.

Esta estructura compta amb una superfície de 500 metres quadrats i és l'únic element que es conserva de la fortalesa senyorial, enderrocada al segle XIX. Com podem llegir al text publicat per Sara Portero al llibre *Fragments d'Alberic*, "la seua aigua procedia del riu Xúquer i era transportada per la fesa de les cases de Pilara. S'omplia dos vegades a l'any, després de la sega de l'arròs i la neteja de les séquies. Tanmateix, l'aigua continuava sent tèrbola i era necessari filtrar-la per aconseguir una mínima salubritat".

El projecte de rehabilitació i adequació de la cisterna preveu un presupost de 173.440,04 euros. En paraules d'Enguix, "estem parlant d'un tresor patrimonial que, des de la seua construcció en l'època medieval, ha sigut un reflex de la manera de viure i organitzar-se dels habitants d'Alberic, des de la conquesta de Jaume I fins a la utilització de la cisterna com a refugi durant la guerra, sense oblidar que es va construir una séquia específica amb un sistema per a fer l'aigua potable després de l'expulsió dels moriscos".

L'alcalde d'Alberic, Toño Carratalá, explica que la cisterna es va construir al mateix temps que el castell o palau de la plaça Major. "Este detall explica la història d'Alberic des del segle XIII, en temps del senyoriu amb vassalls musulmans. La cisterna subministrava aigua al castell i a les cases, convertint-se en una infraestructura col·lectiva que els nous pobladors cristians no sols van mantindre, sinó que construiren un canal des de la Séquia Real del Xúquer per portar aigua potable al depòsit".

FESTES

Claudia Martínez Sancho, Fallera Major d'Alberic 2027

► TRES FALLERES MÉS CONFORMEN LA CORT D'HONOR DEL NOU EXERCICI

Proclamació de Claudia Martínez Sancho. / EPDA

■ REDACCIÓ | **ALBERIC**

Després de dos anys sense Fallera Major, les Falles d'Alberic tornen a tindre màxima representant per al 2027. Claudia Martínez Sancho, qui va ser Fallera Major de la Falla l'Amistat durant l'exercici del 2025, va ser proclamada Fallera Major d'Alberic el passat 4 de setembre al Saló de Plens de l'Ajuntament. L'acte va servir per a conéixer la seua Cort d'Honor, formada per les falleres Silvia Alberola Iborra, Belén Boix González i Sara Machí Belvis.

Durant la cerimònia de Proclamació, Claudia va estar acompanyada per l'Alcalde d'Alberic i President Nat de la Junta Local Fallera, Toño Carratalá, Isabel Beta (Regidora de Falles) i Raúl Rabadán (President de la JLF).

El moment més esperat per a la societat fallera alberiquenya va arribar el diumenge 25 d'octubre de matí. A les 11:30 hores, després de la recollida de la Fallera Major al carrer Sant Antoni, Claudia, Silvia, Belen i Sara, junt amb Toño Carratalá, Isabel Beta i Raul Rabadán, van presidir l'entarimat instal·lat davant l'Antic Ajuntament per a rebre les diferents associacions i comissions abans de la presentació al Teatre Liceu. Sumant-se a les associacions i falles locals, van estar presents a l'acte Fallers pel Món i les Juntes Locals d'Alaquàs, Llíria, Massanassa, Paterna, Picanya, San Antonio de Benagéber, Silla, Tavernes, Carcaixent, Castelló i Algemesí.

En finalitzar la recepció a la plaça de la Constitució, el Teatre Liceu ple de gom a gom esperava amb il·lusió l'acte presentat per Ainara Boix i Mar Machi, el qual va comptar amb l'actuació del Grup de Danses El Caramull d'Alberic. Carme Montés va ser la mantenedora d'una vetlada que va fer brillar a la Fallera Major del 2027 i a la seua Cort d'Honor.

Dos anys després, el municipi torna a tindre màxima representant per a les Falles 2027

ESPORTS

La pilota tornarà a rodar en Alberic

■ REDACCIÓ | **ALBERIC**

La col·laboració entre l'Ajuntament d'Alberic i la Diputació de València permetrà recuperar un dels espais més tradicionals del municipi: el seutrinquet. L'aposta de l'entitat provincial per l'esport valencià per excel·lència ha suposat la inversió d'un total d'11 milions d'euros en diferents comarques i localitats. A Alberic es destinen 172.530 euros d'este pla.

Les obres de rehabilitació del Trinquet d'Alberic es duran a terme en dos fases. La primera preveu un pressupost de 285.000 euros i es traduirà en la reparació de la coberta i dels tancaments exteriors associats a esta. Una segona fase servirà per a fer efectiva l'adequació i la reforma de l'interior en pista, grades, vestuari i instal·lacions. La intervenció té com a finalitat millorar les condicions de conservació, funcionalitat i ús de la instal·lació, actuant directament sobre els elements més degradats.

L'actual i primera fase del projecte contempla la substitució de la coberta sense modificar-ne l'estructura; la reubicació de col·lectors i baixants pluvials situats en la part superior del recinte; la modificació de la zona d'implantació de l'enllumenat, la substitució i reubicació de les llums de la pista, la instal·lació de lones per a millorar la percepció visual i la col·locació d'una nova malla de protecció.

Trinquet Municipal d'Alberic. / EPDA

INDÚSTRIA

Almussafes impulsa la implantació de la gigafactoria de vivendes de Cecotec

▶ L'AJUNTAMENT AVANÇA EN EL PROJECTE AMB LES PRIMERES GESTIONS DIRECTES AMB ELS PROPIETARIS DEL SÒL INDUSTRIAL

■ REDACCIÓ | **ALMUSSAFES**

L'Ajuntament d'Almussafes continua avançant en les gestions necessàries per a fer realitat la implantació de la gigafactoria de vivendes industrialitzades impulsada pel grup empresarial valencià Cecotec. Després de la firma del protocol d'actuacions entre les dos parts, el passat 27 d'octubre, l'alcalde, Toni González, ha iniciat una nova fase de treball centrada en el contacte directe amb els propietaris dels terrenys inclosos en l'àmbit industrial previst per al desenvolupament del projecte.

Estes converses constituïxen un pas important per a conéixer de primera mà la situació de les propietats i facilitar la coordinació de les actuacions futures, en paral·lel a la tramitació urbanística i administrativa que requerix una iniciativa d'esta envergadura.

La futura instal·lació es projecta sobre el sector ZND-IN1, contemplat en la revisió del Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU), que es troba pendent de la seua aprovació definitiva. Este nou espai industrial, de més de 515.000 metres quadrats, està concebut per a acollir activitats productives de gran format i elevada tecnificació.

Els terrenys on es projecta la gigafactoria (dalt) i Toni González i Davinia Calatayud en Cecotec (baix). / EPDA

UNA NOVA MANERA DE FABRICAR VIVENDES

Una de les principals singularitats del projecte és el model constructiu que es pretén implantar. Cecotec, en col·laboració amb l'empresa especialitzada Casas inHAUS, aposta per traslladar al sector residencial els processos d'eficiència, automatització i producció a gran escala propis de la indústria avançada.

El sistema utilitzarà tecnologia d'industrialització de grau 6, que permet elaborar, equipar i verificar aproximadament el 95% de cada immoble dins de les instal·lacions industrials, de manera que el treball posterior en la parcel·la es concentra fonamentalment en l'assemblatge final.

Esta metodologia busca reduir considerablement els terminis de construcció, amb processos que podrien situar-se al voltant dels tres mesos, al mateix temps que permet millorar el control de qualitat, optimitzar els recursos i aconseguir una major previsibilitat dels costos.

La capacitat productiva prevista, una vegada la planta estiga plenament operativa, podria arribar a les 6.000 vivendes anuals, una dimensió que situaria Almussafes entre els principals centres europeus de construcció industrialitzada.

L'alcalde, Toni González, considera prioritari continuar avançant en totes les gestions que permeten transformar el protocol firmat en un projecte industrial efectiu, sempre amb respecte als procediments legals i urbanístics corresponents.

L'alcalde, Toni González, intensifica els contactes amb els titulars dels terrenys per facilitar el desenvolupament d'esta inversió estratègica per al municipi

La instal·lació fabricarà edificis residencials, amb una tecnologia que permet completar el 95 % del procés a la mateixa planta

UNA INVERSIÓ QUE COMENÇA A PREPARAR EL SEU CAMÍ

En este sentit, el contacte amb els propietaris del sòl representa una nova línia de treball dins de l'estratègia municipal per a facilitar la implantació d'una activitat empresarial que contempla una inversió estimada de 150 milions d'euros i la creació d'aproximadament 4.000 llocs de treball directes i indirectes.

El consistori també treballarà perquè les oportunitats derivades de la futura factoria puguen beneficiar el teixit empresarial local, especialment les empreses auxiliars i els professionals vinculats a activitats industrials, tecnològiques i de construcció.

L'Ajuntament manté així el seu compromís de col·laboració institucional amb Cecotec, amb l'objectiu d'avançar de manera coordinada en els tràmits pendents i afavorir les condicions necessàries per al desenvolupament del projecte.

La iniciativa continua condicionada a les autoritzacions i aprovacions administratives corresponents, però les noves gestions impulsades des de l'Alcaldia permeten continuar treballant en una de les principals oportunitats de transformació i diversificació industrial plantejades per al futur d'Almussafes.

IGUALTAT

Corbera, contra les violències masclistes i per la igualtat

► EL CALENDARI PER AL 25N INCLOU ACTIVITATS PER A GRANS I MENUTS

■ REDACCIÓ | **CORBERA**

L'Ajuntament de Corbera promou una programació variada per a visibilitzar "la lluita necessària contra els masclisme i les desigualtats patides per les dones en diferents àmbits", en paraules de la regidora d'Igualtat, Gessamí Sanchis. La també titular de les àrees de Festes i de Joventut, destaca que, "des de Corbera, concebim el treball per la igualtat i l'avanç social del nostre veïnat de forma transversal, per això ho fem en coordinació amb la resta de delegacions del govern, especialment des de Cultura, Educació i Benestar, i amb l'impuls de l'Alcaldia. Una tasca que portem a terme durant tot l'any, però intensificant la programació al voltant del 25 de novembre".

Amb motiu del Dia Internacional per a l'eliminació de la violència masclista, el consistori convida la població corberana a participar de les activitats previstes en l'àmbit cultural, social, educatiu i reivindicatiu diguent NO a les desigualtats i sumant-se a la campanya llançada per la Diputació de València, com a municipi adherit a la Xarxa de Municipis Protegits contra la Violència de Gènere.

El diumenge 22 de novembre, a les 19:00 hores, s'enceten les activitats amb l'obra per a públic adult *Rogles de cançons i misèria*, representació de la companyia Cactus Teatre que es farà al Cinema-Teatre Ricardo Cebolla. I del dilluns 23 al dimecres 25, es desenvoluparan un seguit d'accions participatives, tallers educatius, contacontes per la igualtat i visibilització del 25N que arribaran a tots els públics.

Enguany, el dilluns 23 és el dia triat per a la lectura del Manifest del 25N a Corbera, previst a les 12:00 hores a la Plaça Major, on també s'instal·larà un Punt de sensibilització en què participaran alumnat del CEIP El Castell i obert a la població.

L'obra de teatre 'Rogles de cançons i misèria' encetarà la programació el diumenge 22

El treball amb la joventut també és important per al consistori i les festes del poble s'empren com el principal aparador perquè la igualtat i els recursos que fan front a la violència de gènere estiguen presents. La conciliació i el respecte són eixos intrínsecs a la programació pública del municipi, i amb els punts violeta, els tallers de sensibilització i les campanyes de visibilització del 25N van sumant camí cap a la igualtat des de Corbera.

EDUCACIÓ

El CEIP Cervantes de Sueca reobri després d'un any

► LES DEFICIÈNCIES ESTRUCTURALS VAN OBLIGAR A TANCAR-LO

■ MARTA COLLADO | **SUECA**

El CEIP Cervantes de Sueca ha tornat a obrir les portes després de més d'un any tancat per problemes de seguretat en la coberta. L'alumnat i el professorat van tornar a les instal·lacions el passat dimarts 4 de novembre, una vegada finalitzades les obres de rehabilitació.

Reobertura del CEIP Cervantes de Sueca. / EPDA

El centre va tancar a l'octubre de 2025, després d'un episodi de pluges intenses que va agreujar el deteriorament de la coberta, amb filtracions i problemes estructurals. Durant este període, l'activitat lectiva es va traslladar a la Ludoteca Municipal i al Centre de Formació de Persones Adultes Miquel Rosanes.

Les obres, declarades d'emergència per la Generalitat, han superat els 1,25 milions d'euros, davant dels 447.954 euros previstos inicialment. L'Ajuntament també ha assumit treballs de pintura i condicionament per a preparar la tornada.

PATRIMONI

Guitarres dels valencians Francisco Pau, pare i fill. / EPDA

▶ UNA INVESTIGACIÓ RECUPERA ELS TALLERS DE LA FAMÍLIA PAU AL CENTRE DE VALÈNCIA I ELS SEUS VINCLES AMB FRANCISCO TÀRREGA

Les guitarres valencianes que amaguen més d'un segle d'història

■ PERE VALENCIANO | **VALÈNCIA**

La història de la guitarra valenciana té noms que han quedat fora dels llibres, tot i haver format part de la vida cultural i comercial de la ciutat durant dècades. Un d'estos és el de la família Pau, una nissaga d'artesans que fabricava guitarres, bandúrries i llaüts als carrers del centre de València. Ara, una investigació de l'holandés Ton Bogaard permet reconstruir la trajectòria de dos dels seus representants, pare i fill, i recuperar un episodi singular: el vincle d'un dels seus tallers amb el guitarrista i compositor Francisco Tàrrega.

El treball, datat a l'octubre de 2026, es basa en arxius, guies comercials, fotografies, etiquetes d'instruments antics i testimonis familiars, entre els quals figura el del ginecòleg valencià Vicente Pau Vicent. Les principals figures són Francisco Pau Lisart, nascut cap a 1832 o 1834 i mort al voltant de 1890, i el seu fill Francisco Pau Simó (1857-1926). Compartien nom i ofici, una coincidència que ha complicat l'atribució d'algunes guitarres que han arribat fins als nostres dies.

UN TALLER A LA BOSSERIA

La investigació situa bona part de la seua activitat al carrer de la Bosseria, especialment al número 18. Eixa adreça apareix en etiquetes, anuncis i altres documents que permeten seguir el rastre del negoci. També hi ha referències als números 13 i 30 del mateix carrer, així com a establiments posteriors al carrer de l'Ermita i al d'Espinosa.

La família tenia arrels artesanes. El pare de Francisco Pau Lisart, Mariano Pau Fabián, era cordeller, i diversos dels seus fills es van relacionar amb la fabricació d'instruments. Francisco va aprendre i exercir l'ofici, que després va transmetre al seu fill. Este últim va completar la formació al taller amb estudis de llatí, geografia i castellà a l'Institut Lluís Vives, on es va matricular en 1868.

Amb els anys, Francisco Pau Simó va consolidar el negoci familiar. Cap a 1903 va vendre la fàbrica i diverses propietats per una quantitat que, segons l'estudi, era considerable, i va adquirir una casa a Vallada. Més tard tornà a València i invertí en immobles del centre històric. Els registres el situen en 1910 al carrer d'Espinosa, número 20, compartint establiment amb un altre professional identificat com José Pau, de qui no s'ha pogut confirmar el parentiu.

El guitarrer que alliberava pardals

La investigació de Ton Bogaard també descobrix el costat més personal de Francisco Pau Simó. Segons els testimonis familiars, l'artesà tenia una gran estima pels animals i acostumava a comprar ocells que trobava tancats en gàbies per a deixar-los immediatament en llibertat. La música també va continuar present en les generacions següents: el seu fill Vicente Pau Perales, nascut en 1906, va estudiar violí i va desenvolupar una trajectòria com a intèrpret i professor. Dos detalls que permeten acostar-se a la vida quotidiana d'esta família valenciana.

LA VISITA DE TÀRREGA

Una de les troballes més atractives és la relació entre el taller i Francisco Tàrrega, figura fonamental de la guitarra clàssica. Segons els documents reunits per Bogaard, cap a 1888 el futur pintor Manuel Loscos treballava per a Francisco Pau. Loscos va convidar Tàrrega a visitar l'establiment per a conéixer el pintor Francisco Corell. Aquella visita va propiciar el contacte entre el músic i el guitarrer valencià.

Loscos i Corell apareixen, a més, en una fotografia de Tàrrega datada en 1906. La coincidència ajuda a dibuixar la relació entre els ambients musicals i artístics de la València de l'època. Els tallers no eren únicament llocs de producció: també formaven part d'una xarxa de músics, pintors i artesans que es coneixien i compartien espais.

Bogaard ha localitzat imatges de guitarres atribuïdes a les dos generacions de Pau en col·leccions privades, catàlegs i cases de subhastes. Algunes destaquen per les rosetes ornamentades, els motius geomètrics i les incrustacions; altres presenten diferències en les pales, els clavillers o els ponts. Són detalls que permeten estudiar com treballaven aquells constructors, encara que no sempre identificar amb certesa qui va fabricar cada peça.

Entre els instruments documentats figura una guitarra de Francisco Pau Simó fotografiada al Brasil en 2023 que, segons l'estudi, va tocar el guitarrista Manoel Torres Jácome. Les fotografies permeten examinar-ne la construcció, inclòs un sistema de set barres harmòniques a la tapa. També s'han identificat guitarres de mides diferents, entre elles una de menuda atribuïda a Pau Lisart.

LES ETIQUETES QUE CONTEN LA HISTÒRIA

Una part essencial de la investigació es troba a l'interior dels instruments. Les etiquetes dels fabricants funcionen hui com a documents històrics: indiquen noms, domicilis i, de vegades, pistes sobre la data de fabricació. En les peces estudiades apareixen denominacions com "Francisco Pau y Lisart", "Francisco Pau Simó" o, simplement, "Francisco Pau".

Un anunci de la Guía Comercial de Valencia de 1892 situa la fàbrica al número 18 de la Bosseria i assegura que havia sigut fundada en 1828. Una altra etiqueta indica 1829. La diferència obliga a ser prudents amb la data exacta i recorda que la història del negoci és anterior a la trajectòria dels dos artesans principals.

Una de les etiquetes inclou un lleó que Bogaard relaciona, com a hipòtesi, amb la simbologia política del segle XIX. Encara no hi ha proves suficients per a donar eixa interpretació per definitiva. El mateix ocorre amb possibles vincles familiars entre els Pau i altres guitarrers valencians, que continuen oberts a noves investigacions.

El treball incorpora també fotografies del carrer de la Bosseria de 1888 i 2024, així com informació d'un panteó familiar construït en 1894 al Cementeri General de València. Són peces d'un trencaclosques que no sols permet seguir una empresa, sinó acostar-se a la vida dels qui la van mantindre.

La recerca ha requerit consultar documentació de l'Arxiu Municipal de València, de l'Arxiu Històric de la Comunitat Valenciana i de col·leccions especialitzades. Malgrat les dificultats de salut que va patir després d'un ictus en 2024, Bogaard ha continuat reconstruint esta història.

Encara queden preguntes sense resposta, però una part d'aquell passat ja es pot identificar. Està en els anuncis antics, en les etiquetes que continuen adherides a la fusta i, sobretot, en unes guitarres que han sobreviscut més d'un segle als tallers on van ser construïdes.